

Evaluation of the Curriculum Implemented in the German Language and Literature Undergraduate Program Based on Students' Opinions: The Case of Firat University

Fatma Karaman¹

About the Article

Received: 19.08.2024
Accepted: 07.10.2024
Published: 26.11.2024

Keywords

Higher education,
Curriculum,
German language and literature,
Language skills.

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the German language teaching program implemented in the Firat University German Language and Literature undergraduate program in line with the experiences and opinions of the students and to make suggestions for the improvement or development of the curriculum by determining the efficiency and purpose of the curriculum in line with the obtained data. To achieve this aim, phenomenology method, one of the qualitative research methods, was preferred in the study. The research group of this study consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th year students studying in the German Language and Literature undergraduate program at Firat University who have experience related to the subject of the study. The data of this study were obtained by semi-structured interview technique. The data obtained by using the interview technique in the study were analyzed by descriptive analysis method. It has been determined that the curriculum implemented in the German language and literature undergraduate program generally contributes positively to German grammar according to all participants, but does not contribute to the use of the language. It has been concluded that the implemented curriculum does not serve the purpose of the undergraduate program in terms of the acquisition of language skills, literature and linguistics courses. It has been found that the official program and the implemented program are different from each other. In this context, it is suggested that the German language and literature curriculum of Firat University be updated by taking into account the data obtained from the study, the curriculum of other universities, and the conditions and expectations of today's business and educational world of German language and literature.

For Citation

Karaman, F. (2024). Evaluation of the curriculum implemented in the German language and literature undergraduate program based on students' opinions: The case of Firat University. *MSKU Journal of Education*, 11(2), 337-374. DOI: 10.21666/muefd.1535543

Introduction

In the past, learning a foreign language was considered important by country administrators, high-level officials, and people doing scientific research or doing business with foreign countries. In our country, including during the Ottoman Empire, there was a need for people who spoke many foreign languages. The teaching and learning process of the German language also first coincides with the Ottoman period. German language teaching began at the language school established in 1864 during the Ottoman Empire (Akgüneş & Sabuncuoğlu, 2020). Throughout history, bilateral relations with Germany have continued in areas such as military, politics and trade. As a result, with the intensification of political relations between the German Empire and the Ottoman Empire in the 19th century, German was first considered a compulsory course in the Military Academy (Can, 2020). Today, when the departments in universities in Turkey are examined, it is seen that there are undergraduate programs in German language in three departments: German Language Teaching, Translation and Interpreting, and German Language and Literature. The foundations of the German Language and Literature department in our country were laid between 1935-1936 at Ankara University Faculty of Language, History and Geography, and in 1942 at Istanbul University Faculty of Letters (Tapan & Kuruyazıcı, 2020). During the process, departments

¹ Firat University- fatmakaraman33@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0461-5593>

continued to be opened at other universities in Turkey. It is understood that by 2024, there will be undergraduate programs in German Language and Literature at 13 universities. These universities are: Akdeniz, Ankara, Atatürk, Aydın Adnan Menderes, Ege, Fırat, Hacettepe, Istanbul, Marmara, Sakarya, Selçuk, Sivas Cumhuriyet and Tekirdağ Namık Kemal University (ÖSYM, 2021). Most of the undergraduate students currently studying in these departments are the same as the student profile in the founding years. As Tapan and Kuruyazıcı stated in their 2020 study, “The students of this first phase were those who had learned German in schools in Turkey, in German classes, had no experience in Germany, and had difficulty understanding, speaking, and writing German. Since they had difficulty in the classes, the program had to include courses that would improve their language skills in addition to theoretical courses”. In this case, it is important to reconsider the role of the curriculum, which is prepared by taking into account the readiness level, knowledge, skills and deficiencies of the target audience, in order for the undergraduate program to achieve the expected outcomes. Because the content of the curriculum and determining the rights and wrongs in its implementation are as important as the foreign language itself.

The curriculum aims to provide students with the knowledge and skills they may need in life (Güzel & Karadağ, 2013). Achieving the targeted skills in the German Language and Literature department depends on the correct study of the curriculum. Observation of the curriculum is necessary to determine whether changes are made to the curriculum, because the curriculum may need to be updated or changed over time. As Güzel and Karadağ stated, if the content of the program falls short of meeting the requirements of the age or if negative findings are obtained from observations regarding the application, the curriculum may need to be updated or changed entirely (2013).

It is inevitable to make changes in the curriculum due to the developments in the field of education, the change and increase in goals, and the changing needs of society, business and students (Karaman, 2018). Due to many reasons such as renewed field knowledge, changing characteristics and expectations of the target audience, and changes in technology and the age, the creation of new programs or improvements on previous programs at certain intervals in the education and training process contributes to the quality of the teaching process (Alkan & Arslan, 2014). In this context, examining the curriculum and determining how it is evaluated from the students' perspective is necessary for the acquisition of the targeted skills. The importance of this study is that by examining the curriculum, determining its compatibility with the content can reveal deficiencies or incompatibilities in the program and positive changes can be made. When evaluating the program, attention is paid to issues such as the appropriateness of the content, meeting the needs and expectations of students and society, and the logical framework of the content (Şeker, 2013:189). In this context, the aim of this research is to determine the opinions of undergraduate students studying in the German Language and Literature department regarding the German Language and Literature curriculum, which is a curriculum created by arranging the course subjects targeted to be taught at any level of education, in line with the objectives of the curriculum, taking into account time and process elements (Küçükahmet, 2009; Varış, 1998). Therefore, an attempt was made to determine the opinions of students, who are at the center of education, about their own department courses using a 10-question semi-structured measurement tool.

Purpose of the Study

As in many other areas, renewal and development efforts require continuity in the field of education. The German Language and Literature Department at Fırat University started accepting students in 2005 and continues its education actively in 2024. From its first year of establishment, 2005, until today, it has continued its education and training process with the same curriculum for 19 years. The hypothesis of this research is that the curriculum implemented in the Department of German Language and Literature at Fırat University does not meet the current business world, student expectations and the aims and objectives of the undergraduate program. Therefore, the purpose of this study is to evaluate the German curriculum implemented in the Fırat University German Language and Literature undergraduate program in line with the experiences and opinions of the students and to contribute to program development studies by determining the efficiency and purpose of the implemented curriculum in line with the obtained data and making suggestions for the improvement or development of the curriculum. The research questions of the study are as follows:

1. What are the positive views of the participants regarding the implemented curriculum?

2. What are the negative views of the participants regarding the implemented curriculum?
3. What are their views regarding the effectiveness of the curriculum?

Method

In this study, phenomenology method was preferred among qualitative research methods. Phenomenology is the revealing of the experiences and opinions of the participants in the research regarding the research topic with specific data collection tools prepared in accordance with the purpose of the research (Creswell, 2021). Data is obtained by conducting interviews with participants to reveal their experiences and opinions on the research topic (Büyüköztürk et al. 2013). Therefore, in this study, data were obtained using the interview technique. The ethics committee approval for this study was obtained from the Firat University Social and Human Sciences Research Ethics Committee with the date 27.06.2024 number 25483 and decision 20.

Research Group

The research group of this study was formed according to the maximum diversity sampling method, which is one of the purposeful sampling methods (Büyüköztürk, et al. 2012) that allows detailed research to be conducted by selecting comprehensive groups suitable for the purpose of the research to obtain data. In maximum variation sampling, the topics that form the basis for the study are comprehensively defined (Patton, 2014). In this context, the research group of this study consists of a total of 131 students, 38 from the first year, 33 from the second year, 26 from the third year and 34 from the fourth year, studying in the German Language and Literature undergraduate program at Firat University, who have experience related to the subject of the study. To identify the participants' grade levels and the participants' serial numbers, each participant was named, for example, K1-5, K2-8, K3-11, K4-23.

Data Collection Tools

The data of this study, in which the curriculum implemented in the German Language and Literature undergraduate program was evaluated in line with the opinions of the students, was obtained through a semi-structured interview technique. The interview questions were prepared by examining the researcher's experiences during the course of teaching students studying in the curriculum in question and the findings and results of the research on curriculums in the literature. Expert opinions on the interview questions were obtained by two researchers who are field experts, and then the data collection tool was finalized. The interview questions in the semi-structured interview form are listed below:

1. Do you think that the German Language and Literature Undergraduate Curriculum contributed to your learning of German?
2. Do you think that the courses progress from easy to difficult according to the grade level?
3. Which courses in the German Language and Literature undergraduate program do you have difficulty learning?
4. Does the course title match what is explained in the course conducted by the instructor?
5. Do you think that the content of the course conducted by the instructor is appropriate for the purpose of the course?
6. Do you think there are any courses that should be removed from the German Language and Literature undergraduate curriculum?
7. Which courses or courses do you think are productive for you?
8. Which courses or courses should be added to the German Language and Literature undergraduate curriculum?
9. Which language skills do you think the courses you took in the German Language and Literature department contributed to the development of?
10. Which language skills do you think the courses you took in the German Language and Literature department did not contribute to the development of?

Analysis of Data

In this study, the data obtained using the interview technique were analyzed using the descriptive analysis method. The descriptive analysis method is the summarization of the obtained data by grouping them under themes and their interpretation and evaluation (Kartal, 2021). The data obtained from each

participant was given a page number and numbered. The category key was prepared in line with the data. The answers of each participant were converted into categories. In the process of creating themes and categories, the opinions of two researchers who are experts in the field of German language and literature were taken and the themes and categories were finalized.

Findings

In this section, the data obtained from the interviews with the participants were analyzed using the descriptive analysis method. The data were divided into themes, categories and subcategories and presented in a table.

Table 1. Contributions of the German Language and Literature undergraduate curriculum to German language teaching

Theme	Categories		Subcategories	f	
THEME1: Contributions of the German Language and Literature undergraduate curriculum to German language teaching	1st class	Yes	Contribution to grammar	24	
		No	Inability to get efficiency	22	
			Not suitable for level	25	
			No listening or speaking lessons	31	
	2 st class	Yes	Contribution to grammar	29	
			No	Not suitable for level	27
		No	Not being successful in classes	30	
			Not need-oriented	28	
			Lack of correlation between courses	24	
			Not developing speech	29	
			Classes are not carried out systematically	27	
			3 st class	Yes	Developing grammar
		No	Not developing speaking skills	19	
		4 st class	Yes	Contribution to grammar	27
No	Not developing speaking skills		30		
	Having unnecessary lessons		28		

In the first question, participants were asked whether the German language and literature undergraduate curriculum provided them with any gains in terms of language teaching. While it was concluded that all participants made a positive assessment that the program contributed to grammar, it was determined that it did not improve speaking skills, which is a common data for all classes. First graders stated that there were no teaching environments for listening and speaking, that a holistic learning process did not take place due to the lack of connections between lessons in general and subjects in particular, and that course contents were not created in accordance with their levels, and that they were not productive. The reason why the first year participants expressed negative opinions in this regard can be explained by the fact that they did not receive preparatory education in the curriculum in question. As a matter of fact, Karaman's (2023) research on preparatory education in German language and literature departments concluded that the absence of preparatory education negatively affects the success of many field courses such as grammar, literature and the acquisition of language skills. First and second graders stated that the courses were not suitable for their levels, there was no integrity due to the lack of a spiral connection between the courses, and they were unsuccessful because the courses were inefficient. In the context of the questions posed to them, the 3rd graders stated that the only negative aspect of the program was that the courses did not develop their speaking skills; while the 4th graders stated that in addition to not

developing speaking skills, the program also included unnecessary courses. The participants' views on this theme are given directly below.

K1-6: "It doesn't contribute much, because our level is not very good and the lessons are difficult. I wish we could take the easy ones according to our level and progress with a good infrastructure." While K1-6 stated that the course contents were above their German knowledge level and therefore they were not productive, they suggested that it would be beneficial for them to determine the students' prior knowledge by conducting a needs analysis and to create course contents in this direction according to the results obtained.

K1-11: "I think some courses contribute, but some courses are very inefficient." K1-11 stated that there are differences in terms of efficiency between courses, and that while they are generally efficient in some courses, they are not efficient in others.

K1-13: "No, it does not contribute at all. At A1.1 level, we are given long paragraphs. We come not to learn, but to be absent. If it is going to be like this, it is more logical that there is no obligation to attend, we learn at home and give the exams ourselves." K1-13 explained the reason for attending classes not because the classes contribute to the learning process but because of the obligation to actually attend classes that the education system requires. He stated that if there was no obligation to attend classes, he could be more successful with the individual learning method by taking responsibility for his own learning process.

K1-14: "I think it would be beneficial if we had extra lessons for listening and speaking skills." K1-14 thinks that the program would be more beneficial for them if the listening and speaking lessons, which are missing in the implemented curriculum, were included in practice. In fact, when the official curriculum is examined, it is understood that there is a course called "ADE 108 Speech-Phonetics". However, as understood from the participant opinions, in the applied curriculum, it is seen that the students do not encounter a teaching environment suitable for the content and purpose of this course.

K1-18: "Even though it is not enough, yes. The reason why it is not enough is that it is high for our level and most of the time we do not understand anything in the lesson." When the participants' opinions are examined, it is understood that even those who expressed positive opinions actually expressed the points they saw as deficient. For example, after giving a positive answer, K1-18 stated that the learning situations were not arranged in accordance with their levels to activate their prior knowledge, and therefore, the course content could not be associated with the knowledge they had in their minds, and thus it was not possible to acquire new knowledge and skills.

K1-21: "I don't think it contributes in terms of language skills, but I think it contributes in terms of grammar." In general, all participants stated that the curriculum contributed to teaching grammar. K1-21 emphasized that although the curriculum was good in terms of grammar, the implemented curriculum did not provide the expected output for the development of four basic language skills: listening, speaking, reading and writing.

K1-23: "The subjects are scattered and there is no systematic progress, so efficiency cannot be obtained." K1-23 emphasized that the subjects constituting the content of the courses do not contribute to the student's acquisition of knowledge and skills because they do not support each other, that the subjects that are not associated with each other are not structured in the mind as advocated by the brain-based approach (See Batdı, 2019), and therefore the expected learning process does not occur.

K2-5: "We had a hard time in the first year because we came with zero knowledge of German. Since we did not have a foundation and I did not have a good command of the subjects, we had many deficiencies and these deficiencies still continue, so the lessons are becoming more and more incomprehensible." They stated that they felt the deficiency caused by not receiving K2-5 preparatory education more and more as they went up the grade level, and that they experienced difficulties because their German

knowledge was not at the level required for the grade level they were currently attending. The participant drew attention to the incompatibility between the target audience and the implemented curriculum.

K2-6: "No, I don't think so. I think I can learn German more easily and quickly with an outside course." K2-6 expressed his views by comparing the education he received in the German language and literature undergraduate program with the education he would receive in any other course center. According to him, considering the time and energy he spent on the undergraduate program, he could have achieved better results in any foreign language course center during this period.

K2-9: "We are having trouble learning German. The aim of the department is to study literature and culture rather than learning the language, but since we do not know the language, this is not possible." K2-9 emphasized that the purpose and outcomes of the program he studied were not only teaching foreign languages, but also teaching literature, and that these purposes and outcomes could not be fulfilled due to insufficient foreign language knowledge. Therefore, insufficient language knowledge also negatively affects the learning of field courses.

K2-16: "In a way, yes. I can't say it completely. Because there are many deficiencies in education. This affects us psychologically and reduces our interest in lessons." K2-16 also expressed a positive opinion about the contributions of the curriculum. However, he stated that there were deficiencies in the organization of the learning environments that constituted the implementation process of the curriculum, and that as a result of these deficiencies, an undesirable mood arose in them due to the lack of a sense of achievement, and this decreased their interest and motivation in the lessons.

K2-22: "Yes, but I think this contribution is a bit insufficient." K2-22 also has the same views as the participant above. In fact, although this participant thought that the curriculum contributed, he stated that it was not enough to achieve the expected learning outcomes at some points.

K2-29: "It contributes because the lessons are generally grammar-oriented." K2-29 stated that the curriculum contributes to the foreign language learning process because many courses are conducted in line with the content of the grammar course. This situation may cause problems in some courses as it may cause the achievements of other courses to be incomplete.

K3-1: "Yes, but I don't think it contributes to my speaking skills." While K3-1 answered the question positively, she stated that the implemented curriculum did not contribute to the development of speaking skills.

K4-7: "Yes, it helps in terms of grammar. But it does not help in terms of speaking." K4-7 also shared the same opinion as the participant above, stating that he improved his grammar but was not productive in terms of speaking skills.

K4-9: "No, it did not contribute, I moved forward with special support." K4-9 stated that she made an individual contribution to the learning process by attending private courses within her own means, rather than the courses she took at school.

K4-18: "I think it contributes partially. I think it would contribute even more if there were no unnecessary lessons." K4-18 emphasized that the curriculum contributes to their learning process, but there are unnecessary courses in the curriculum that are not productive for them, and that better results can be obtained if these courses are removed from the program.

K4-25: "Very few because there are courses such as direct history of the period, whereas there could be many courses that would contribute to language development instead of these." K4-25 also emphasized the same point as the participant above and stated that courses such as German language and cultural history, which do not directly support language development, should be removed from the program because they negatively affect the achievement of the curriculum outcomes.

K4-29: “I don’t think it provides it in some subjects, especially in reading and speaking, it is inadequate. We always ask the question of how necessary the subjects covered in the lessons will be for us in the future.” The opinions of the fourth-year participants are of great importance in terms of making correct inferences about the research topic since they have experience in all courses in the curriculum and therefore have taken all courses. For example, K4-29 emphasized that even in the fourth grade, sufficient development was not achieved in terms of the four basic language skills such as reading and speaking, and despite these deficiencies, they still questioned where the topics added to the course content could be used in real life or business life.

Table 2. Progression of lessons from simple to difficult according to grade level

Theme	Categories		f
THEME2: Progression of lessons from simple to difficult according to class level	1 st class	Yes	18
		No	20
	2 st class	Yes	12
		No	21
	3 st class	Yes	16
		No	10
	4 st class	Yes	12
		No	22

In total, 58 participants answered yes to the question about the progression of lessons from simple to difficult across all grade levels, while 73 participants answered no. When the results in the table above are examined, it is understood that 95.63% of the participants stated that the lessons do not progress from easy to difficult according to the grade level. This situation contradicts the principle of teaching that the learning input should be arranged from simple to difficult and the topics should progress (Kutlu, 2020; Sünbül, 2011). The participants' views on this theme are given directly below.

K1-15: “No, the courses we took at the beginning of the year and the courses we are taking now are progressing differently, which causes a disconnection for the student and may cause the student to have problems in the courses they will take in the future.” K15 stated that the progress between courses was not compatible with the knowledge and skills they had regarding those courses, and that this caused them to be unable to make connections between the new information they learned and the old information they had, thus disrupting the learning process.

K1-23: “No, because it seems to us that second-grade topics are covered in the first grade.” Transferring the learning input in the curriculum to the student without considering the student's level and without completing the student's deficiencies makes it difficult for the student to make sense of the learning material. As advocated by the theory of complete learning, the inclusion of new knowledge into the learning environment after the prerequisite learning of the subjects is achieved leads the process to success (Adıgüzel, 2022; Bloom, 1972; Sever, 1997). K1-23 stated that although he was in the first grade, he felt as if he was at the second grade level because the newly learned topics were not compatible with the knowledge he had.

K2-8: “Absolutely not. Although the class level is not at a good level, it does not contribute because they need to progress according to the curriculum.” He emphasized that since the course flow progresses according to the content in the K2-8 curriculum, there is a content transfer regardless of the student's level, and an efficient teaching process does not take place because the class level is not suitable for the transferred content.

K2-10: “No, there is no systematic progress. If we study A1 in one lesson, we study B1 in the next lesson and B2 in another lesson, which negatively affects the learning process. It would be much more efficient if we progressed level by level.” K2-10 stated that there was a level difference between the courses even at the same grade level, and that while one course was progressing at A1 level, another course was progressing at B2 level, and therefore there was no coordinated harmony between the courses, thus they did not experience a systematic learning process.

K2-29: “No, I don't think so. Since our teachers try to compensate for the deficiency of the preparatory class, there is always a return to grammar in some of our lessons. This causes the level to remain fixed at the simple level.” K2-29 emphasized the lack of preparatory education. He stated that since they did not receive preparatory education, they had incomplete knowledge that they needed to learn at a basic level, and that the person in charge of the course had to go beyond the content of the course to address these deficiencies, so they could not make any progress and their level remained the same.

K3-1: “Yes, I think we are progressing step by step.” Those who answered positively to this question did not explain the reasons for their positive thinking. In fact, K3-1 stated that they were progressing step by step as it should be.

K3-9: “No, I think we are always progressing at the same level.” K3-9 also has the same opinion as K3-1. He stated that the lessons do not flow from easy to difficult, but there is a progression at the same level.

K4-19: “Yes, I think so. Our lessons were easier in the first grade, but they became more difficult as we went up a grade.” The fact that the fourth-grade participant, K4-19, stated that his courses became more difficult as he went up a grade can be explained by the fact that the students could not reach the level of readiness to comprehend the content of the next grade courses, as the achievements required for each grade level could not be achieved at the end of the semester.

K4-28: “Since there was no preparation in the first grade, the course was mostly grammar based. And each course was taught at a different level, so it took me longer to learn.” It is understood that there is no systematic flow from easy to difficult due to the fact that the participants in the undergraduate program do not receive preparatory education, the content of the courses is given mainly on the axis of grammar, and the students cannot reach a common level and have a heterogeneous structure.

K4-33: “No, I don't think so. Since we didn't have a preparatory class, our first and second grades were like preparatory classes, and suddenly we started taking very difficult courses in the third grade.” K4-33 also stated that since they did not receive preparatory education, the courses did not progress from easy to difficult, and that the course content of the 1st and 2nd grades was deviated from, and that the course content for teaching basic German was taught at these two grades, so that when they came to the 3rd grade, they encountered courses with relatively difficult content, such as German literature and cultural history.

Table 3. Subjects that are difficult to learn

Theme		Categories	f
THEME 3: Subjects that are difficult to learn	1 st class	Reading and reviewing text	21
		Written expression	13
		Turkish German translation	19
		Language applications	25
		Grammar	10
	2 st class	Speech Phonetics	24
		German Turkish translation	21
		Selected texts and authors	29
		Turkish German translation	26

3 st class	German literary history	21
	Literary text interpretation	23
	German cultural history	23
	General linguistics	24
	Semantics	23
4 st class	History of the German Language	31
	Selected texts in contemporary German literature	29
	Comparative linguistics	30

Table 3 contains data on which courses in the German language and literature undergraduate program are difficult to learn. According to these data, it was determined that the 1st grade students had difficulty in “text reading and analysis, written expression, translation from Turkish to German, language practices, grammar”; the 2nd grade students had difficulty in “speech-phonetics, translation from German to Turkish, selected texts and authors, translation from Turkish to German”; the 3rd grade students had difficulty in “German literary history, literary text interpretation, German cultural history, general linguistics, semantics”; and the 4th grade students had difficulty in “German language history, selected texts in contemporary German literature, comparative linguistics”. The participants' views on this theme are given directly below.

K1-28: “Frankly, I would like to state that our language practice, text reading and analysis, and translation courses are very inefficient. Although we have just started, we are progressing very quickly, and I cannot get any efficiency due to the lack of vocabulary.” K1-28 stated that they could not benefit from language practice, text reading and analysis, and translation courses due to various reasons such as the lack of prior knowledge and vocabulary needed to understand the course, as well as the course not being conducted according to the learning speed of the students.

K2-1: “Frankly, there are deficiencies in all courses except grammar. Because we have not learned the language completely, we cannot understand our field courses. What I mean is that we learn a little bit of everything, piece by piece, we cannot create integrity.” K2-1 stated that they did not experience the full learning process due to the lack of systematic progression due to the course contents not being related to each other and not being conveyed holistically. It can be said that students cannot structure the information in their minds because there is no connection between the subjects and lessons.

K2-4: “I don’t think these two, reading and analyzing texts and speaking lessons, contribute much to our development. Because we don’t do anything about speaking in speaking lessons. We haven’t learned anything except how to introduce ourselves for two years, so I don’t think speaking lessons are explained to us very well.” K2-4 stated that they had difficulties in reading and analyzing texts and speaking lessons. The participant explained the reasons for the problems in these courses as follows; for example, the speaking course was not conducted in accordance with the content and purpose of the course and the course progressed with constantly repetitive activities.

K2-28: “I have difficulty in speech phonetics and translation courses. The course title does not match what is explained in the course.” K2-28 also expressed views parallel to the thoughts of the participant above. According to the participant, what is practically conveyed in the speech-phonetics course does not match the content and purpose of the course. This causes students to have difficulties in the learning process.

K2-18: “The course on selected texts and authors is very difficult. Because German literature, authors and poets are always directly discussed. We do not know the basic things properly, so we have difficulty.” This participant also stated that he had difficulty understanding the course on selected texts

and authors. According to the participant, due to not having sufficient language knowledge to grasp the content of the course, they are very inadequate in understanding and interpreting the works of verse and prose in German literature and are unsuccessful in this process.

Table 4. The correspondence between the course title and what is taught in the course

Theme	Categories		f
THEME 4: The name of the course matches what is explained in the course	1 st class	Yes	16
		No	22
	2st class	Yes	10
		No	23
	3 st class	Yes	10
		No	16
	4 st class	Yes	15
		No	19

According to the data obtained regarding the correspondence between the content taught in the course and the name of the course, 80 participants from all grade levels stated that the content conveyed in the course and the name of the course did not correspond to each other, while 51 participants stated that they did. The participants' views on this theme are given directly below.

K1-3: "No, it does not overlap. For example, text reading and analysis are not done in the text reading and analysis course." K1-3, who expressed a negative opinion about the theme, gave an example from the text reading and analysis course and stated that although the name of this course is text reading and analysis, in practice, text reading is not done in the course and as a result, text analysis is not done.

K1-17: "Yes, the content of our courses goes parallel to the course name." When the data of those who responded positively to this question were examined, it was seen that no explanations or justifications were made to support the participants' positive responses. For example, although K1-17 stated that the courses were conducted in accordance with the course name, she did not provide any justification to support this opinion.

K1-23: "German grammar overlaps. However, German Turkish, Language Applications, Text Reading and Analysis do not overlap. The remaining courses also overlap." Instead of making generalizations, K1-23 drew attention to the differences between the courses and stated that there was overlap in grammar courses, but the course content in translation, language practices, text reading and analysis courses did not match the name of the course.

K2-1: "In most courses, no. Yes, we study grammar in grammar lessons, we translate in translation lessons. But for example, in our speaking lessons, we never speak and we cannot improve ourselves." K2-1, a second-year participant, emphasized that although there was overlap in grammar and translation courses, speaking activities were not included in this course, although oral communication activities were expected in the speaking course, as the name of the course suggests.

K2-19: "No, it never overlaps, for example, in the speaking phonetics class, we are supposed to do a speech but we study grammar." K2-19 also has the same opinion as the participant above. According to the participant, while we expect speaking and phonetics courses to focus on teaching, grammar is taught in the course in question, which is not what the name of the course suggests.

K2-27: "Yes, it overlaps. But there are deficiencies in the speaking and phonetics course." K2-27 expressed a positive opinion on the theme. However, supporting the opinions of other participants, he

stated that there were some problems between the name of the course and the course content in practice in the speaking and phonetics course.

K3-20: “Partially yes, because in some courses very irrelevant topics are covered outside of class.” K3-20 emphasized that for some courses, the course name and the topics covered in the course are related to each other, but in some courses, topics that have nothing to do with the course name are covered.

K4-24: “Yes, they overlap, but except for one course, the topics covered in the Semantics course consist of grammatical or basic level exercises. However, the content of the course is different, as the name suggests.” K4-24 stated that the names of the courses were compatible with those taught in other courses except for the semantics course, and that while it was expected that there would be a content transfer focused on meaning in the semantics course, as can be understood from the name of the course, grammar and mixed exercises at the basic level were carried out.

Table 5. Whether the content of the course conducted in practice is suitable for the purpose of the course

Theme	Categories		f
THEME 5: Suitability of the course content to the purpose of the course	1 st class	Yes	13
		No	24
	2 st class	Yes	12
		No	21
	3 st class	Yes	7
		No	18
	4 st class	Yes	14
		No	22

Another question asked the participants whether the course content and purpose of the course matched what was taught by the instructor. 85 participants stated that the course content was not suitable for the purpose of the course; 46 participants stated that the content of the courses conducted in practice was different from the course content defined by the official curriculum and the outcomes accordingly. The participants' views on this theme are given directly below.

K1-16: “Yes, they all show that they act in accordance with the purpose. Our teacher is trying to act in accordance with the name of the course.” K1-16 stated that the course contents and learning situations implemented in all courses were in accordance with the determined objectives and content of the course.

K1-2: “No, I don't think so because the content of some courses does not match what is taught.” K1-2 gave a negative response to the subject, despite the positive opinion of the participant above. Accordingly, it was emphasized that, regardless of the purpose and content of the courses in the official curriculum, the content conveyed to them in the courses they took in the applied program was different, and the name of the course and the learning situations in the classroom environment were not compatible with each other.

K1-12: “Since we were in the first grade without any preparation, all the lessons were taught irrelevant topics to begin with. It was very confusing which lesson we were responsible for and what we were responsible for.” While expressing their opinions about the curriculum, the participants explained some of the problems they experienced as not receiving preparatory training. In fact, K1-12 stated that in the first grade, regardless of the name of the course, the content related to teaching German at the basic level was transferred in almost all courses, and that they experienced confusion in associating the subjects with the courses in question because the specific subjects of each course were not explained.

K2-2: “I don't think so in general. Because in the first grade, all the teachers went around and around and each one explained grammar in a different way, we couldn't make any progress. And this problem still continues in the second grade. I think we need to improve not only in grammar but also in terms of pronunciation, speaking and meaning.” The second graders, K2-2, stated that they could not achieve the expected gains due to the teaching of grammar in all courses in the first grade, regardless of the course they took, and that this negativity still continued even in the second grade, and that they were not provided with the learning environments related to comprehension and speaking skills that make language use possible.

K2-9: “No, for example, we need to improve our pronunciation in the speech phonetics course. But we do not do anything in terms of speaking and pronunciation. We just proceed by adhering to the course notes.” According to the views of K2-9, which supports the above finding, the course contents in the real classroom environment were not conveyed in a way that was compatible with the name and content of the course; for example, in the speaking and phonetics course, a teaching environment was created by focusing on non-interactive lecture notes instead of how to make sounds, pronouncing words correctly and speaking activities as expected from the aims and outcomes of the course.

K2-22: “Yes, but of course there are moments when it is not enough. For example, sometimes the teacher of the course has to give additional information beyond what is said because we cannot understand the subject or the text given to us due to lack of knowledge.” K2-22 stated that there was a need for complementary training on the subjects that required prerequisites, and therefore they experienced situations where the course content was deviated from.

Table 6. Courses to be removed from the German Language and Literature Undergraduate Curriculum

Theme	Categories	Subcategories	f	
THEME 6: Courses recommended to be removed from the undergraduate curriculum	1 st class	Yes	Speech phonetics	5
		No		21
	2 st class	Yes	German Turkish translation	3
			German literary history	8
			Selected texts and authors	4
			Selected texts in contemporary German literature	6
			German cultural history	8
			Comparative linguistics	4
			Semantics	8
	3 st class	Yes	Language applications	6
			German language history	8
			No	5
	2 st class	No	German literary history	5
			Selected texts and authors	6
			Selected texts in contemporary German literature	7
German cultural history			5	
Language applications			4	
3 st class	Yes	Semantics	4	
		German language history	8	
		Semantics	7	
			8	

		German literary history	7
		German cultural history	7
		Comparative linguistics	5
		Language applications	7
	No		14
4 st class	Yes	Semantics	9
		Language applications	11
		Comparative linguistics	8
		Selected texts in contemporary German literature	5
		German cultural history	13
		German literary history	14
		German language history	16
		Selected texts and authors	
	No		10

Participants were asked whether there were any courses they thought should be removed from the German Language and Literature undergraduate curriculum. A total of 58 participants from all grade levels stated that there were no lessons to be removed from the curriculum; 73 participants stated that there were lessons to be removed. According to the common opinion of all classes, the courses "language practices, selected texts and authors, German literary history, German cultural history, selected texts and authors" should be removed from the curriculum. When the grade levels were examined separately, it was determined that the first-year participants made suggestions that the courses "speech phonetics, translation from German to Turkish, selected texts in contemporary German literature, comparative linguistics, German language history" should be removed from the curriculum, the second-year participants "selected texts in contemporary German literature", the third-year participants "German language history, comparative linguistics", and the fourth-year participants "selected texts in contemporary German literature, German language history, comparative linguistics" should be removed from the curriculum.

Table 7. Courses that students think are productive for them

Theme		Categories	f
THEME 7: Lessons that are productive	1 st class	German Grammar	38
		Written expression	33
		Reading and reviewing text	11
		G-T Translation	22
		Speech-Phonetics	4
		Language applications	4
	2 st class	German Grammar	31
		Reading and reviewing text	27
		G-T Translation	24
		T-G Translation	26
		Written expression	23
		Selected texts and authors	21
		General linguistics	19
		Literary text interpretation	24
		G-T literary text translation	21
T-G literary text translation	24		

	Comparative Linguistics	19
	Language Applications	5
3 st class	German Grammar	24
	G-T Translation	18
	T-G Translation	15
	G-T Literary text translation	21
	T -A Literary text translation	12
	Speech- Phonetics	6
	Written expression	21
	Selected texts and authors	17
	Literary text interpretation	19
	Reading and reviewing text	22
	German literary history	5
	General linguistics	11
	Language applications	4
	German cultural history	4
	Semantics	6
	German language history	5
4 st class	German Grammar	33
	German written explanation	28
	Reading and reviewing text	2
	G-T Translation	23
	T-G Translation	20
	Language applications	7
	Selected texts and authors	25
	G-T Literary text translation	21
	T-G Literary text translation	26
	Comparative Linguistics	18
	Semantics	8
	General linguistics	24
	Applied linguistics	26
	German language history	4
	German cultural history	5
	German literary history	4
	Literary text interpretation	27
	Speech- Phonetics	6

In Table 7, the courses that students consider to be productive are given at the level of class levels. According to the data in this table, the courses that were productive for the first-year participants were German grammar, written expression and translation; the courses in which they did not get the expected efficiency were "text reading and analysis, speaking and phonetics, language practice courses." According to the opinions of the 2nd year participants, "German grammar, text reading and analysis, translation, written expression, selected texts and authors, literary text interpretation, literary text translation" are productive courses, while "general linguistics, comparative linguistics and language applications" courses are among the inefficient courses. While the 3rd grade participants evaluated the courses "German grammar, translation courses, selected texts and authors, literary text interpretation, text reading and analysis" as productive, they evaluated the courses "German literary history, general linguistics, language practices, German cultural history, semantics, German language history and language practices" as inefficient. 4th grade participants think that the courses "German grammar, written expression, translation, comparative linguistics, applied linguistics, literary text interpretation"

are productive for them; and that the courses "text reading and analysis, language applications, semantics, German language history, German cultural history, German literary history, speech-phonetics" are inefficient.

Table 8. Suggested courses to be added to the German language and literature undergraduate program

Theme		Categories	f
THEME 8: Suggested courses to be added to the German language and literature undergraduate program	1 st class	Reading and listening comprehension	33
		Vocabulary	29
		Theories and e-methods in teaching German	27
		Language and Culture Interaction	23
		Dramatization and theatre in German literature	21
		Country information	29
		Interculturality	15
		Novel in German literature	27
		Comparative Culture Knowledge	18
		Literary presentation techniques	16
	2 st class	Theories and methods in teaching German	28
		Dramatization and theatre in German literature	24
		Literary presentation techniques	24
		Interculturality	19
		Novel in German literature	29
		Language and Culture Interaction	25
		Literary presentation techniques	29
		Narrative Arts	21
		Comparative Culture Knowledge	19
		3 st class	Theories and methods in teaching German
	Interculturality		12
	Reading and listening comprehension		23
	Vocabulary		21
	Novel in German literature		19
	Language and Culture Interaction		16
	Dramatization and theatre in German literature		14
	Literary presentation techniques		18
	Country information		16
	Comparative Culture Knowledge		13
	4 st class	Theories and methods in teaching German	29
		Novel in German literature	25
		Dramatization and theatre in German literature	18
		Literary presentation techniques	26
Country information		23	
Reading and listening comprehension		29	
Vocabulary		27	
Language and Culture Interaction		18	
Comparative Culture Knowledge		26	
Interculturality		19	

Table 8 shows the courses that participants recommend to be added to the German language and literature undergraduate program. All classes expressed their opinions that the courses “reading and

listening comprehension, vocabulary, theories and methods in teaching German, language and culture interaction, dramatization and theater in German literature, country information, interculturality, novels in German literature, comparative culture information, literary presentation techniques” could be added to the curriculum. When the contents of the suggested courses are examined, it is understood that the participants want to take language skills, method courses that can be useful for field courses, and novel, theater, language and culture courses that are directly related to literature during the education period.

Table 9. Contributions of department courses to the development of four basic language skills

Theme		Categories	f
THEME9: Contributions of department courses to the development of four basic language skills	1 st class	Listening	17
		Speaking	5
		Reading	20
		Writing	18
		None	18
	2 st class	Listening	12
		Speaking	7
		Reading	17
		Writing	15
		None	16
	3 st class	Listening	10
		Speaking	5
		Reading	12
		Writing	13
		None	13
	4 st class	Listening	13
		Speaking	10
		Reading	14
		Writing	14
		None	20

Table 9 contains data on the contribution of the curriculum implemented in the context of four basic language skills, namely listening, speaking, reading and writing, to receptive and productive skills. While 52 out of 131 participants stated that the curriculum contributed to listening skills, 27 to speaking skills, 59 to reading skills, and 60 to writing skills, 67 participants stated that the curriculum did not improve any skills.

Table 10. Language skills that department courses do not contribute to the development of four basic language skills

Theme		Categories	f
THEME 10: Language skills that department courses do not contribute to the development of	1 st class	Listening	20
		Speaking	33
		Reading	18
		Writing	20
	2 st class	Listening	21
		Speaking	26
		Reading	16
		Writing	18

3 st class	Listening	16
	Speaking	21
	Reading	14
	Writing	13
4 st class	Listening	21
	Speaking	24
	Reading	20
	Writing	20

Table 10 includes data on language skills that departmental courses do not contribute to the development of. According to Table 10, 78 participants stated that it did not contribute to the development of listening skills, 104 participants stated that it did not contribute to the development of speaking skills, 68 participants stated that it did not contribute to the development of reading skills, and 71 participants stated that it did not contribute to the development of writing skills. As can be understood from the data in the table, it cannot be said that the implemented curriculum produced the expected positive results in terms of the development of both receptive and productive language skills.

Conclusion and Discussion

It has been determined that the curriculum implemented in the German language and literature undergraduate program generally contributes positively to German grammar according to all participants, but does not contribute to the use of German language in communication environments. This determination is consistent with the findings of Aslan and Balcı (1999), Serindağ, Aksöz, and Balcı (2006) and Aksöz, Serindağ, and Balcı (2006) regarding the curriculum implemented in the German language teaching undergraduate program. It has been concluded that a holistic learning process does not take place because there are no teaching environments for listening and speaking, no connections are made between courses and subjects, course contents are not created by taking into account the student level, and therefore effective learning does not take place. It was determined by the common views of the participants at all grade levels that the lessons did not progress from simple to difficult in accordance with the teaching principle of simple to difficult. Participants generally have difficulty in the courses of “text reading and analysis, written expression, translation from Turkish to German, language practices, grammar; speech-phonetics, translation from German to Turkish, selected texts and authors, history of German literature, interpretation of literary texts, history of German culture, general linguistics, semantics, history of the German language, selected texts in contemporary German literature, comparative linguistics”. The learning situations of each course are prepared in accordance with the content required by the name of the course (Aykaç, 2006). However, in this study, it was determined that this situation did not occur, that the course title was not compatible with what was explained in the course, that there was a random content, and that in this case, a learning environment that prevented systematic and holistic learning from taking place. Another result that supports this situation is that the course contents are not suitable for the purpose of the course; the content of the courses conducted in practice and the course contents defined by the official curriculum and the outcomes accordingly are different. As a result of the common opinion of all classes, the courses "language practices, selected texts and authors, German literary history, German cultural history, selected texts and authors" are the courses that should be removed from the curriculum.

All participants suggested that the courses “reading and listening comprehension, vocabulary, theories and methods in teaching German, language and culture interaction, dramatization and theater in German literature, country information, interculturality, novel in German literature, comparative culture information, literary presentation techniques” could be added to the curriculum. As a result, it was determined that the participants wanted to take language skills, method courses that would be useful for their field courses, and novel, theater, language and culture courses that are directly related to literature during their education period.

It cannot be said that the implemented curriculum produced the expected positive results in terms of the development of both listening and reading, which are receptive skills, and speaking and writing, which

are productive skills. In addition to the negative results in terms of language skills, it was concluded that the German Language and Literature undergraduate program did not serve the purpose of the curriculum in terms of literature and linguistics courses.

Due to reasons such as the serious differences in practice between the official program and the implemented program, the fact that the courses whose contents are clearly defined in the official language do not match the content of the courses conducted in the teaching environments, the need for language skills and literature courses to be conducted in a way that will serve the purpose, and the fact that there are courses that need to be removed and added to the program, the most important conclusion reached by this study is to update the curriculum that has been implemented for 19 years, from 2005 to 2024, when this study was conducted. In this context, it is recommended that the German Language and Literature curriculum of Fırat University be updated by taking into account the data obtained from the study, the curriculum of other universities, and the conditions and expectations of today's business and educational world of German language and literature.

Ethical Board Approval Information

Ethics committee approval for this study was obtained from Fırat University Social and Human Sciences Research Ethics Committee with date 27.06.2024 number 25483 and decision 20.

Conflict of Interest

The author has no personal or financial conflicts of interest with respect to the research discussed in this article.

References

- Adıgüzel, A. (2022). *Kuramdan Uygulamaya Öğretimde Yöntemsel Yaklaşım ve Öğrenme Süreçler Stratejiler Yaklaşımlar Modeller Yöntemler ve Teknikler*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Akgüneş, S. G. & Sabuncuoğlu, O. (2020). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin 2. Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenmelerinde Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Faktörler. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 193-209. <https://dergipark.org.tr/pub/iauefd/issue/57710/822401>.
- Aksöz, A. S. & Serindağ, E. & Balcı, T. (2006). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Öğrencilerinin ve Öğretim Elemanlarının Öğrenim- Öğretim Süreçlerine ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 14-28. <https://www.researchgate.net/publication/337621629>
- Alkan, M. F. & Arslan, M. (2014). İkinci Sınıf İngilizce Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4 (7), 87-99, <https://www.researchgate.net/publication/309733544>.
- Aykaç, N. (2006). *Eğitim programı ve program geliştirme*. In N. Aykaç & H. Aydın (Eds.) *Öğrenme ve öğretme sürecinde planlama ve uygulama* (29-70). Ankara: Naturel Yayınları.
- Aslan, H. O. & Balcı, T. (1999). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Bölümünde Uygulanan Eski Ders Programı ile YÖK'ün Eğitim Fakültelerinin Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarında Uygulanmasını Öngördüğü Yeni Programın Karşılaştırmalı Eleştirisi. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 46-57. [https://www.google.com/search?q=Aslan%2C+H.+O.+%26+Balc%4%B1%2C+T.+%26+\(1999\).+%C3%87ukurova+%C3%9Cniversitesi+E%4%9Fitim+Fak%3%BCltesi+Alman+Dili+E%4%9Fit](https://www.google.com/search?q=Aslan%2C+H.+O.+%26+Balc%4%B1%2C+T.+%26+(1999).+%C3%87ukurova+%C3%9Cniversitesi+E%4%9Fitim+Fak%3%BCltesi+Alman+Dili+E%4%9Fit)
- Batdı, V. (2019). *Eğitimde yeni bir yönelim mega-çoklu bütüncül yaklaşım ve beyin temelli öğrenme örnek uygulaması*. Ankara: İksad Yayıncılık.
- Bloom, B. S. (1972). *Taxonomie von Lernzielen im kognitiven Bereich*, 16. Auflage, Weinheim und

Basel: Beltz Verlag.

- Büyüköztürk, Şener et al. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 15. B. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, D. (2020). *Almanca Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik İnançlarının ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi* (unpublished master's thesis). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Creswell, John W. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Çev. Ed. Selçuk Beşir Demir, Mesut Bütün), 6. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güzel, A. & Karadağ, Ö. (2013). Anlatma Becerileri Açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)”a Eleştirel Bir Bakış. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 45-52, <https://doi.org/10.16916/aded.16019>.
- Karaman, F. (2018). Yenilenen Ortaöğretim Almanca Öğretim Programının İncelenmesi. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi, Antalya, 542- 550, 2. (Ed. Kadir Ulusoy), ISBN: 978-605-68062-3-0.
- Karaman, F. (2023). Alman Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde Almanca Hazırlık Eğitimi: Fırat Üniversitesi Örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 2, 583-597, <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1261443>.
- Kartal, Ş. (2021). *Nitel Araştırmanın Desenlenmesi*. In M. Çelebi (Eds.) *Nitel Araştırma Yöntemleri* (211-237). Ankara: Pegem Akademi.
- Kutlu, M. O. (2020). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- ÖSYM. (2021). *2021 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Kılavuzu*. Ankara: ÖSYM.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme Yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Sever, S. (1997). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Serindağ, E & Aksöz, A. S. & Balcı, T. (2006). 1998-1999 Eğitim-Öğretim Yılında Uygulamaya Konulan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi: Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği Örneği. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 1-13. https://www.researchgate.net/publication/337621996_EgitimOgretim_Yilinda_Uygulamaya_Konulan_Ogretmen_Yetistirme_Lisans_Programlarinin_Degerlendirilmesi_Cukurova_Univer sitesi_Egitim_Fakultesi_Almanca_Ogretmenligi_Ornegi
- Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Şeker, H. (Eds.) (2013). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tapan, N. & Kuruyazıcı, N. (2020). İstanbul Üniversitesi Almanca Bölümlerinin Kuruluşundan Günümüze Gelişim Süreci. *Diyalog Sonderausgabe: 85 Jahre Germanistik in der Türkei: 223-231*, <https://dergipark.org.tr/en/pub/diyalog/issue/56980/802460>.

Alman Dili ve Edebiyatı Lisans Programında Uygulanan Öğretim Programının Öğrencilerin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Fırat Üniversitesi Örneği

Fatma Karaman¹

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 19.08.2024

Kabul Tarihi: 07.10.2024

Yayın Tarihi: 26.11.2024

Keywords

Yükseköğretim,
Öğretim programı,
Alman dili ve edebiyatı,
Dil becerileri.

Özet

Bu çalışmanın amacı Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı lisans programında uygulanan Almanca öğretim programını öğrencilerin deneyim ve görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve elde edilen veriler doğrultusunda uygulanan öğretim programının verimliliği ve amaca hizmet etme durumunu belirleyerek öğretim programının iyileştirilmesi veya geliştirilmesine ilişkin önerilerde bulunmaktır. Bu amaca ulaşmak için çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji yöntemi tercih edilmiştir. Bu çalışmanın araştırma grubunu çalışmanın konusuna ilişkin deneyimleri olan Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı lisans programında öğrenim gören 1.,2.,3., ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Çalışmada görüşme tekniği kullanılarak elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Alman dili ve edebiyatı lisans programında uygulanan öğretim programının genel olarak tüm katılımcılara göre Almanca dilbilgisine olumlu katkısının olduğu ancak dil kullanımına katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Uygulanan öğretim programı dil becerilerinin edinimi, edebiyat ve dilbilim dersleri açısından lisans programının amacına hizmet etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Resmi program ile uygulanan programın birbirinden farklı olduğu bulgulanmıştır. Bu bağlamda çalışmadan elde edilen verilerin, diğer üniversitelerin öğretim programları ve Alman dili ve edebiyatının günümüz iş ve eğitim dünyasının koşulları ve beklentileri dikkate alınarak Fırat Üniversitesi Alman dili ve edebiyatı öğretim programının güncellenmesi önerilmiştir.

Atf İçin

Karaman, F. (2024). Alman dili ve edebiyatı lisans programında uygulanan öğretim programının öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi: Fırat üniversitesi örneği. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 337-374. DOI: 10.21666/muefd.1535543

Giriş

Yabancı dil öğrenimi eski zamanlarda daha çok ülke yöneticileri, üst düzey yetkililerin, bilimsel araştırma yapan veya dış ülkeler ile ticaret amaçlı çalışmalar yapan kişilerce önemsenmiştir. Ülkemizde de buna Osmanlı Devleti zamanı da dâhil olmak üzere birçok yabancı dil bilen kişilere ihtiyaç duyulmuştur. Alman dilinin öğretim ve öğrenim süreci de ilk olarak Osmanlı dönemine denk gelmektedir. Osmanlı imparatorluğu döneminde 1864 yılında kurulan dil okulunda Almanca öğretimine başlanılmıştır (Akgüneş ve Sabuncuoğlu, 2020). Tarihi süreçte Almanya ile askeri, siyasi, ticaret gibi alanlarda ikili ilişkiler devam etmiştir. Bunun neticesinde de Alman imparatorluğu ve Osmanlı imparatorluğu arasında 19. yüzyılda siyasi ilişkilerin yoğunluk kazanmasıyla ilk olarak Almanca dersi Askeri alanda Mektebi Harbiye’de zorunlu ders olarak görülmüştür (Can, 2020). Günümüzde ise Türkiye’deki üniversitelerdeki bölümler incelendiğinde Almanca Öğretmenliği, Mütercim Tercümanlık, Alman Dili ve Edebiyatı bölümleri olmak üzere bu üç bölümde Alman diline yönelik lisans programlarının olduğu görülmektedir. Ülkemizde Alman Dili ve Edebiyatı bölümünün temelleri 1935-1936 yılları arasında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih -Coğrafya Fakültesi başta olmak üzere 1942 yılında ise İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde atılmıştır (Tapan ve Kuruyazıcı, 2020). Süreç içerisinde Türkiye’deki diğer üniversitelerde de bölümler açılmaya devam etmiştir. 2024 yılına

¹ Fırat Üniversitesi- fatmakaraman33@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0461-5593>

gelindiğinde 13 üniversitede Alman Dili ve Edebiyatı lisans programlarının bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu üniversiteler şunlardır: Akdeniz, Ankara, Atatürk, Aydın Adnan Menderes, Ege, Fırat, Hacettepe, İstanbul, Marmara, Sakarya, Selçuk, Sivas Cumhuriyet ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesidir (ÖSYM, 2021). Şu anda bu bölümlerde eğitim gören lisans öğrencilerinin çoğu tıpkı kuruluş yıllarındaki öğrenci profili ile aynıdır. Tapan ve Kuruyazıcı'nın 2020'deki çalışmasında ifade ettikleri gibi "Bu ilk evrenin öğrencileri Almanca'yı Türkiye'deki okullarda, Almanca derslerinde öğrenmiş, Almanya deneyimleri olmayan, Almanca anlama, konuşma ve yazmada zorluk çeken öğrencilerdi. Derslerde zorlandıkları için de programda kuramsal derslerin yanı sıra dil becerilerini geliştirecek dersler de yer almak zorundaydı." Bu durumda lisans programının beklenen çıktıları elde edebilmesi için hedef kitlenin hazırbulunuşluk seviyesi, bilgi, beceri ve eksiklikleri dikkate alınarak hazırlanan öğretim programının rolünün tekrar düşünülmesi önemli bir nokta olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü yabancı dilin kendisi kadar öğretim programının içeriği, uygulanmasındaki doğru ve yanlışların belirlenmesi de önemlidir.

Öğretim programı, yaşamda ihtiyaç duyulabilecek bilgi ve becerileri öğrencilere kazandırmayı hedefler (Güzel ve Karadağ, 2013). Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde hedeflenen becerilere ulaşılması, öğretim programının doğru bir şekilde çalışmasına bağlıdır. Öğretim programının gözlemlenmesi programda değişikliğe gidilip gidilmemesi açısından gereklidir, çünkü zaman içerisinde öğretim programının güncellenmesi ya da değiştirilmesi gerekebilir. Güzel ve Karadağ'ın da belirttiği gibi; program içeriğinin çağın gereksinimlerini yerine getirebilmede eksik kalması ya da uygulamaya ilişkin yapılan gözlemlerde elde edilen olumsuz bulgular, öğretim programlarının güncellenmesini veya tümünden değiştirilmesini gerektirebilir (2013).

Eğitim alanında yaşanan gelişmeler, hedeflerin değişmesi ve artması, toplum, iş ve öğrenci gereksinimlerinin değişmesi nedeniyle öğretim programlarında değişiklik yapılması kaçınılmazdır (Karaman, 2018). Yenilenen alan bilgileri, hedef kitlenin özellikleri ve beklentilerinin değişmesi, teknolojinin ve çağın değişimi gibi birçok sebeple eğitim ve öğretim sürecinde önceki programlar üzerinde veya yeni programların belirli aralıklarla oluşturulması öğretim sürecinin niteliğine katkı sağlamaktadır (Alkan ve Arslan, 2014). Bu bağlamda öğretim programının incelenmesi ve öğrenciler açısından nasıl değerlendirildiğinin belirlenmesi hedeflenen becerilerin kazanılması için gereklidir. Bu çalışmanın önemi öğretim programının incelenmesiyle içerik ile uyumunun belirlenmesi programdaki eksiklik veya uyumsuzlukları ortaya koyabilir ve olumlu değişikliklere gidilebilir. Programa ilişkin değerlendirme yapılırken, içeriklerin uygunluğu, öğrencilerin ve toplumun ihtiyaç ve beklentilerine cevap verme, içeriğin mantıksal bir çerçevede olması gibi konulara dikkat edilir (Şeker, 2013:189). Bu bağlamda bu çalışmada herhangi bir eğitim kademesinde öğretilmesi hedeflenen ders konularının, eğitim programının amaçları doğrultusunda zaman ve süreç unsurlarının dikkate alınarak düzenlenmesiyle oluşturulan öğretim programı (Küçükahmet, 2009; Varış, 1998) kapsamında Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde öğrenim gören lisans öğrencilerinin Alman Dili ve Edebiyatı öğretim programına dair görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla eğitim öğretimin merkezinde bulunun öğrencilere, kendi bölüm derslerine dair düşünceleri 10 soruluk yarı yapılandırılmış ölçeğe aracılıyla tespit edilmeye çalışılmıştır.

Amaç

Diğer birçok alanda olduğu gibi yenileme ve geliştirme çalışmaları eğitim alanında da süreklilik gerektiren bir durumdur. Fırat üniversitesinde Alman Dili ve Edebiyatı bölümü 2005 yılında öğrenci alımına başlamış ve günümüz 2024 yılında halen aktif olarak öğretim hayatına devam etmektedir. Kurulduğu ilk yıl olan 2005 yılından günümüze kadar aynı yani 19 yıl boyunca aynı öğretim programıyla eğitim-öğretim sürecini geçirmiştir. Bu araştırmanın hipotezi, Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünde uygulanan öğretim programının günümüz iş dünyası, öğrenci beklentileri ve lisans programının amaç ve hedeflerini karşılamadığıdır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı Fırat Üniversitesi Alman dili ve edebiyatı lisans programında uygulanan Almanca öğretim programını öğrencilerin deneyim ve görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve elde edilen veriler doğrultusunda uygulanan öğretim programının verimliliği ve amaca hizmet etme durumunu belirleyerek öğretim programının iyileştirilmesi veya geliştirilmesine ilişkin önerilerde bulunarak program geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

Çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

1. Katılımcıların uygulanan öğretim programına ilişkin olumlu görüşleri nelerdir?
2. Katılımcıların uygulanan öğretim programına ilişkin olumsuz görüşleri nelerdir?

3. Öğretim programının etkinliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji yöntemi tercih edilmiştir. Fenomenoloji, araştırmada yer alan katılımcıların araştırma konusuna yönelik deneyimlerinin ve görüşlerinin araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan belirli veri toplama araçları ile ortaya çıkarılmasıdır (Creswell, 2021). Araştırma konusuna ilişkin katılımcıların deneyimlerini ve görüşlerini ortaya çıkarmak için katılımcılarla görüşmeler yapılarak veriler elde edilir (Büyüköztürk vd. 2013). Dolayısıyla bu çalışmada da görüşme tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Bu çalışmanın etik kurul izni Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun tarih 27.06.2024 sayı 25483 ve karar 20 ile alınmıştır.

Araştırma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubu, veri elde etmek için araştırmanın amacına uygun kapsamlı grupların seçilerek detaylı araştırma yapılmasını sağlayan amaçlı örnekleme (Büyüköztürk, vd., 2012) yöntemlerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre oluşturulmuştur. Maksimum çeşitlilik örneklemede çalışma için temel teşkil eden konular kapsamlı bir şekilde tanımlanır (Patton, 2014). Bu bağlamda bu çalışmanın araştırma grubunu çalışmanın konusuna ilişkin deneyimleri olan Fırat Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı lisans programında öğrenim gören 1. sınıftan 38, 2. sınıftan 33, 3. sınıftan 26 ve 4. sınıftan 34 olmak üzere toplam 131 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların sınıf düzeylerinin ve katılımcıların sıra numaralarının tanımlanması için her bir katılımcı örneğin K1-5, K2-8, K3-11, K4-23 şeklinde adlandırılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Alman Dili ve Edebiyatı lisans programında uygulanan öğretim programının öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği bu çalışmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Görüşme soruları, araştırmacının söz konusu öğretim programında öğrenim gören öğrencilere eğitim vermesine bağlı olarak ders esnasında edindiği tecrübelerden ve alan yazında bulunan öğretim programlarıyla ilgili yapılan araştırmaların bulguları ve sonuçları incelenerek hazırlanmıştır. Görüşme sorularına ilişkin uzman görüşü, alan uzmanı olan iki araştırmacı tarafından alınmış daha sonra veri toplama aracına son şekli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan görüşme soruları aşağıda yer almaktadır:

- 1.Alman Dili ve Edebiyatı Lisans Öğretim Programının Almanca öğreniminize katkı sağladığını düşünüyor musunuz?
- 2.Sınıf düzeyine göre derslerin basitten zora doğru ilerlediğini düşünüyor musunuz?
- 3.Alman Dili ve Edebiyatı lisans programındaki hangi dersleri öğrenmede güçlük yaşıyorsunuz?
- 4.Öğretim elemanı tarafından yürütülen derste anlatılanlar ile dersin adı birbiriyle örtüşmekte midir?
- 5.Öğretim elemanı tarafından yürütülen dersin içeriğinin dersin amacına uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
- 6.Alman Dili ve Edebiyatı lisans öğretim programından çıkarılması gereken ders veya derslerin olduğunu düşünüyor musunuz?
- 7.Sizin için verimli olduğunuzu düşündüğünüz ders veya dersler hangileri?
- 8.Alman Dili ve Edebiyatı lisans öğretim programına eklenmesi gereken ders veya dersler hangileri?
- 9.Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde gördüğünüz derslerin hangi dil becerilerinizin gelişimine katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
- 10.Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde gördüğünüz derslerin hangi dil becerilerinizin gelişimine katkı sağlamadığını düşünüyorsunuz?

Verilerin Analizi

Bu çalışmada görüşme tekniği kullanılarak elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analiz yöntemi, elde edilen verilerin temalar altında gruplandırılarak özetlenmesi ve yorumlanarak değerlendirilmesidir (Kartal, 2021). Katılımcıların her birinden elde edilen veriler sayfa numarası verilir numaralandırılmıştır. Kategori anahtar veriler doğrultusunda hazırlanmıştır. Her katılımcının cevapları kategorilere dönüştürülmüştür. Tema ve kategori oluşturma sürecinde Alman dili ve edebiyatı alanında uzman olan iki araştırmacının görüşleri alınarak tema ve kategorilere son hali verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde katılımcılarla yapılan görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Veriler temalara, kategorilere ve alt kategorilere ayrılarak tablo halinde gösterilmiştir.

Tablo 1. Alman Dili ve Edebiyatı lisans öğretim programının Almanca öğretimine katkıları

Tema	Kategoriler		Alt kategoriler	f	
TEMA1: Alman Dili ve Edebiyatı lisans öğretim programının Almanca öğretimine katkıları	1. Sınıf	Evet	Dilbilgisine katkı	24	
		Hayır	Verim alamama	22	
				Seviyeye uygun olmaması	25
				Dinleme, konuşma dersinin olmaması	31
				Konu bütünlüğünün olmaması	29
	2. Sınıf	Evet	Dilbilgisine katkı	29	
			Seviyeye uygun olmaması	27	
		Hayır	Derslerde başarılı olmama	30	
			İhtiyaca yönelik olmaması	28	
			Dersler arasında ilişkilendirme olmaması	24	
			Konuşmayı geliştirmemesi	29	
	Derslerin sistematik gitmemesi	27			
	3. Sınıf	Evet	Dilbilgisini geliştirmesi	21	
		Hayır	Konuşma becerisini geliştirmeme	19	
	4. Sınıf	Evet	Dilbilgisine katkı	27	
Hayır		Konuşma becerisini geliştirmeme	30		
		Gereksiz derslerin olması	28		

İlk soruda katılımcılara Alman dili ve edebiyatı lisans öğretim programının dil öğretimi açısından onlara kazanım sağlayıp sağlamadığına ilişkin soru yöneltilmiştir. Bütün katılımcıların programın dilbilgisine katkı sağladığı yönünde olumlu bir değerlendirmede bulunduğu sonucu elde edilirken yine tüm sınıfların ortak verisi olarak konuşma becerisini geliştirmedeği belirlenmiştir. 1. sınıflar dinleme ve konuşmaya yönelik öğretim ortamlarının olmadığını, genel anlamda dersler, özel manada ise konular arasında ilişkilendirmenin olmamasına bağlı olarak bütüncül bir öğrenme sürecinin gerçekleşmediği; seviyelerine uygun olarak ders içeriklerinin oluşturulmadığını dolayısıyla verim alamadıklarını ifade etmişlerdir. 1. sınıfta öğrenim gören katılımcıların bu yönde olumsuz görüş belirtmelerinin nedeni söz konusu öğretim programında hazırlık eğitimi almamalarıyla açıklanabilir. Nitekim Karaman'ın (2023) Alman dili ve edebiyatı bölümlerinde hazırlık eğitimine ilişkin yaptığı araştırmada hazırlık eğitiminin olmamasının dilbilgisi, edebiyat ve dil becerilerinin edinimi, gibi birçok alan derslerinin başarısını olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır. 1. sınıf ve 2. sınıflar derslerin seviyelerine uygun olmadığını, dersler arasında sarmal bir ilişkilendirmenin kurulmamasına bağlı olarak bütünlük olmadığını, derslerin verimsiz olması nedeniyle başarısız olduklarını belirtmişlerdir. 3. sınıflar kendilerine yöneltilen soru çerçevesinde programdaki tek olumsuzluğun derslerin konuşma becerilerini geliştirmedeğini; 4. sınıflar ise konuşma becerisini geliştirmemesinin yanı sıra programda gereksiz derslerin de yer aldığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu tema çerçevesindeki görüşlerine aşağıda direkt olarak yer verilmiştir.

K1-6: "Fazla katkı sağlamıyor, çünkü seviyemiz çok iyi değil ve dersler ağır geliyor. Keşke seviyemize göre basitten alıp güzel bir alt yapı ile ilerleyebilsek." K1-6 ders içeriklerinin Almanca bilgi düzeylerinin üzerinde olduğunu bu nedenle verim alamadıklarını belirtirken; ihtiyaç analizi yapılarak öğrencilerin ön bilgilerinin tespit edilmesi ve elde edilen sonuçlara göre ders içeriklerinin bu yönde oluşturulmasının kendileri için faydalı olacağı önerisinde bulunmuştur.

K1-11: “Bazı derslerin katkı sağladığını düşünüyorum fakat bazı dersler çok verimsiz geçiyor.” K1-11 dersler arasında verim açısından farklılıklar olduğunu, genel anlamda bazı derslerden verim alırken bazı derslerden verim alamadıklarını belirtmiştir.

K1-13: “Hayır hiçbir katkısı yok. A1.1 seviyesinde önümüze upuzun paragraflar veriliyor. Öğrenmek için değil devamsızlık için geliyoruz. Böyle olaksa devam zorunluluğu olmasın evde kendimiz öğrenip sınavları verelim daha mantıklı.” K1-13 derslere katılım göstermesinin nedenini, derslerin öğrenme sürecine katkı sağlaması değil de eğitim sisteminin zorunlu tuttuğu derslere fiilen katılma mecburiyetinin olması ile açıklamıştır. Derslere devam zorunluluğunun olmaması halinde öğrenme sürecinde kendi sorumluluğunu alarak bireysel öğrenme yöntemiyle daha başarılı olabileceğini belirtmiştir.

K1-14: “Dinleme ve konuşma becerileri için ekstra dersimiz olursa faydalı olacağını düşünüyorum.” K1-14 uygulanan öğretim programında eksik olan dinleme ve konuşma derslerinin pratikte olması durumunda programın kendileri için daha çok yararlı olacağını düşünmektedir. Esasında resmi öğretim programı incelendiğinde “ADE 108 Konuşma- Fonetik” adlı dersin var olduğu anlaşılmaktadır. Ancak katılımcı görüşlerinden anlaşıldığı üzere uygulanan öğretim programında ise pratikte bu dersin içeriğine ve amacına uygun bir öğretim ortamıyla öğrencilerin karşılaşmadığı görülmektedir.

K1-18: “Yeteri kadar olmasa da evet. Yeteri kadar olmamasının nedeni seviyemize göre yüksek kalıyor ve çoğu zaman derste hiçbir şey anlamıyoruz.” Katılımcıların görüşleri incelendiğinde olumlu fikir beyan edenlerin dahi esasen eksik gördükleri noktaları dile getirdikleri anlaşılmaktadır. Örneğin K1-18 olumlu bir cevap verdikten sonra öğrenme durumlarının önbilgilerini harekete geçirmek için kendi seviyelerine uygun olarak düzenlenmediğini dolayısıyla ders içeriklerinin zihinlerinde sahip oldukları bilgilerle ilişkilendirilemeyerek yeni bir bilgi ve becerinin ediniminin mümkün olmadığını belirtmiştir.

K1-21: “Dil becerileri bakımından katkı sağladığını düşünmüyorum ama dilbilgisi olarak katkı sağladığını düşünüyorum.” Genel olarak bütün katılımcılar dilbilgisi öğretiminde öğretim programının katkı sağladığını ifade etmişlerdir. K1-21 her ne kadar öğretim programı dilbilgisi açısından iyi olsa da uygulanan öğretim programının dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisinin gelişimi için beklenen çıktıyı vermediğini vurgulamıştır.

K1-23: “Konular dağınık, sistemli bir ilerleme olmadığı için verim alınamıyor.” K1-23 derslerin içeriğini oluşturan konuların birbirini desteklemediğine bağlı olarak öğrencinin bilgi ve beceri kazanmasına katkı sağlamadığı, birbiriyle ilişkilendirilmeyen konuların zihinde beyin temelli yaklaşımın da savunduğu gibi (bkz. Batdı, 2019) yapılandırılmadığı ve dolayısıyla beklenen öğrenme sürecinin gerçekleşmediğini vurgulamıştır.

K2-5: “Sıfır Almanca bilgisiyle geldiğimiz için birinci sınıfta çok zorlandık. Temelimiz olmadığı için ve konulara çok hâkim olmadığım için çok eksikliklerimiz var ve bu eksikliklerimiz hala devam ediyor bu yüzden dersler gittikçe daha da anlaşılmasız oluyor.” K2-5 hazırlık eğitimi almamalarının doğurduğu eksikliği, sınıf düzeyi atladıkça daha da çok hissettiklerini, sahip oldukları Almanca bilgi düzeylerinin hali hazırda devam ettikleri sınıf düzeyinin gerektirdiği seviyede olmaması nedeniyle sıkıntılar yaşadıklarını belirtmiştir. Katılımcı hedef kitle ile uygulanan öğretim programı arasındaki uyumsuzluğa dikkat çekmiştir.

K2-6: “Hayır düşünmüyorum. Dışarıda herhangi bir kurs ile daha kolay ve hızlı Almanca öğrenebileceğimi düşünüyorum.” K2-6 Alman dili ve edebiyatı lisans programında aldığı eğitimle dışarıda herhangi bir kurs merkezinde alacağı eğitimi kıyaslayarak görüşlerini bildirmiştir. Ona göre lisans programına harcadığı zaman ve enerjiyi düşündüğünde bu sürede herhangi bir yabancı dil kurs merkezinde daha iyi sonuçlar alabileceğini dile getirmiştir.

K2-9: “Almanca öğrenme konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Bölümün amacı dil öğrenmeden çok edebiyat ve kültür inceleme ama dil bilmediğimiz için bu da mümkün olmamakta.” K2-9 öğrenim gördüğü

programın amacı ve çıktılarının sadece yabancı dil öğretmek olmadığı, bunun yanı sıra edebiyat öğretiminin de programın amaçları arasında olduğuna dikkat çekerek söz konusu yabancı dil bilgilerinin yetersiz olmasına bağlı olarak bu amaç ve çıktıların da yerine getirilemediğini vurgulamıştır. Dolayısıyla dil bilgisi yetersizliği alan derslerinin öğrenimini de olumsuz etkilemektedir.

K2-16: “Bir nevi evet. Tam anlamıyla diyemem. Çünkü eğitim konusunda birçok eksiklikler mevcut. Bu da psikolojik olarak kötü etkiliyor, derslere olan ilgimizi azaltıyor.” K2-16 da öğretim programının katkılarına ilişkin olumlu yönde görüş bildirmiştir. Ancak öğretim programının uygulama sürecini oluşturan öğrenme ortamlarının düzenlenmesi aşamasında eksiklikler olduğunu, bu eksiklikler neticesinde başarı duygusunun yaşanmamasına bağlı olarak kendilerinde istenmedik bir ruh halinin meydana geldiğini ve bunun da derslere olan ilgi ve motivasyonlarını düşürdüğünü belirtmiştir.

K2-22: “Evet ama bu katkının biraz yetersiz kaldığını düşünüyorum.” K2-22 de yukarıdaki katılımcıyla aynı görüşlere sahiptir. Nitekim bu katılımcı da her ne kadar öğretim programının katkı sağladığını düşünse de bazı noktalarda beklenen öğrenme çıktılarına ulaşmak için yeterli olmadığını ifade etmiştir.

K2-29: “Dersler genellikle dil bilgisi ağırlıklı işlendiği için katkı sağlamaktadır.” K2-29 birçok dersin dil bilgisi dersinin içeriği doğrultusunda yürütülmesi nedeniyle öğretim programının yabancı dil öğrenme sürecine katkı sağladığını belirtmiştir. Bu durumun ise diğer derslerin kazanımlarının eksik kalmasına neden olması noktasında bazı derslerde sıkıntı oluşturması olasıdır.

K3-1: “Evet ama konuşma becerim için katkı sağladığını düşünmüyorum.” K3-1 soruya olumlu yanıt verirken uygulanan öğretim programının konuşma becerisinin gelişimine herhangi bir katkı sağlamadığını belirtmiştir.

K4-7: “Evet, dil bilgisi açısından katkı sağlıyor. Ama konuşma açısından fayda sağlamıyor.” K4-7 da yukarıdaki katılımcıyla aynı görüşe sahip olurken; dil bilgisini geliştirdiği ancak konuşma becerisi açısından verimli olmadığını ifade etmiştir.

K4-9: “Hayır katkı sağlamadı, özel bir destek olarak ilerledim.” K4-9 okulda gördüğü derslerden ziyade kendi imkânları doğrultusunda özel kurslara giderek öğrenme sürecine bireysel katkı sağladığını belirtmiştir.

K4-18: “Kısmen katkı sağladığını düşünüyorum. Gereksiz dersler olmasa daha da katkı sağlar bence.” K4-18 öğretim programının öğrenme süreçlerine katkı sağladığını, ancak öğretim programında kendileri için verimli olmayan gereksiz derslerin olduğunu, bu derslerin programdan çıkarılması halinde daha iyi sonuçlar alınabileceğini vurgulamıştır.

K4-25: “Çok az çünkü direkt dönem tarihi gibi dersler var, hâlbuki dil gelişimine katkı sağlayacak birçok ders olabilir bunların yerine.” K4-25 de yukarıdaki katılımcıyla aynı noktaya vurgu yaparak Alman dil ve kültür tarihi gibi dil gelişimini direkt olarak çok da desteklemeyecek derslerin, öğretim programının çıktılarına ulaşmayı olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle bu derslerin programdan çıkarılmasının gerektiğini belirtmiştir.

K4-29: “Bazı konularda sağladığını düşünmüyorum özellikle okuma, konuşma alanında yetersiz. Derslerde işlenen konular ilerde bizler için ne kadar gerekli olacak sorusunu hep soruyoruz.” Dördüncü sınıf olan katılımcıların görüşleri öğretim programındaki bütün dersleri almaları nedeniyle bütün derslere ilişkin deneyimleri olmasına bağlı olarak elde edilen veriler araştırma konusuna yönelik doğru çıkarımların yapılması açısından büyük bir öneme sahiptir. Örneğin K4-29 dördüncü sınıfa geldiğinde dahi okuma ve konuşma gibi dört temel dil becerileri açısından yeterli bir gelişim sağlanmadığını, bu eksikliklere rağmen ders içeriklerine eklenen konuların gerçek yaşam ya da iş hayatı içerisinde nerede kullanabileceklerine ilişkin sorgulamalarının olduğunu vurgulamıştır.

Tablo 2. Sınıf düzeyine göre derslerin basitten zora doğru ilerleme durumu

Tema	Kategoriler		f
TEMA2: Sınıf düzeyine göre derslerin basitten zora ilerleme durumu	1. Sınıf	Evet	18
		Hayır	20
	2. Sınıf	Evet	12
		Hayır	21
	3. Sınıf	Evet	16
		Hayır	10
	4. Sınıf	Evet	12
		Hayır	22

Tüm sınıf düzeyleri toplamında derslerin basitten zora doğru ilerlemesine ilişkin soruda 58 katılımcı evet yanıtını verirken; 73 katılımcı da hayır cevabını vermiştir. Yukarıdaki tabloda yer alan sonuçlar incelendiğinde katılımcıların %95,63'ünün sınıf düzeyine göre derslerin basitten zora doğru ilerlemediğini belirttiği anlaşılmaktadır. Bu durum ise öğretim ilkelerinden olan öğrenme girdisinin basitten zora doğru düzenlenerek konuların ilerlemesi gerektiği ilkesiyle çelişmektedir (Kutlu, 2020; Sünbül, 2011). Katılımcıların bu tema çerçevesindeki görüşlerine aşağıda direkt olarak yer verilmiştir.

K1-15: “Hayır, sene başında aldığımız ve şuan aldığımız dersler farklı ilerliyor bu da öğrenci açısından kopukluğa sebep oluyor ve öğrencinin ilerde alacağı derslerde sıkıntı yaşamasına sebep olabilir.” K15 dersler arasındaki ilerleyişin söz konusu derslere ilişkin sahip oldukları bilgi ve becerilerle uyumlu bir şekilde ilerlemediğini, bu durumun ise öğrendikleri yeni bilgilerle sahip oldukları eski bilgiler arasında ilişkilendirme yapamamalarına neden olduğunu dolayısıyla öğrenme sürecinin sekteye uğradığını ifade etmiştir.

K1-23: “Hayır çünkü 1. sınıfta 2. sınıf konuları işleniyormuş gibi geliyor bize.” Öğrenci seviyesi göz önünde bulundurulmadan, öğrencinin eksik öğrenmeleri tamamlanmadan öğretim programında yer alan öğrenme girdisinin öğrenciye aktarılması, öğrencinin öğrenme malzemesini anlamlandırmasını güçleştirmektedir. Tam öğrenme kuramının da savunduğu gibi konuların önkoşul öğrenmelerinin gerçekleşmesinden sonra yeni bilginin öğrenme ortamına dâhil edilmesi, süreci başarıya götürür (Adıgüzel, 2022; Bloom, 1972; Sever, 1997). K1-23 1. sınıfta olmasına rağmen yeni öğrenilen konuların sahip oldukları bilgilerle uyumlu olmaması nedeniyle sanki 2. sınıf düzeyindeymiş gibi hissettiğini belirtmiştir.

K2-8: “Kesinlikle hayır sınıf düzeyi iyi bir seviyede olmamasına rağmen müfredata göre ilerlemeleri gerektiği için katkı sağlamıyor.” K2-8 öğretim programında yer alan içeriklere göre ders akışı ilerlediği için öğrencinin seviyesinden bağımsız olarak bir içerik aktarımının olduğunu, sınıf düzeyinin ise aktarılan içeriğe uygun olmaması nedeniyle verimli bir öğretim sürecinin gerçekleşmediğini vurgulamıştır.

K2-10: “Hayır sistematik bir şekilde ilerleme yok. Bir derste A1 işliyorsak diğer derste B1 başka derste B2 bu da öğrenme sürecini olumsuz etkiliyor. Seviye seviye ilerleyip gitsek çok daha verimli olacaktır.” K2-10 aynı sınıf düzeyinde dahi dersler arasında seviye farkı olduğunu, bir ders A1 düzeyinde ilerlerken; diğer bir ders B2 seviyesinde ilerlediği için dersler arasında koordineli bir uyumun olmadığını dolayısıyla sistematik bir öğrenme süreci yaşamadıklarını belirtmiştir.

K2-29: “Hayır, düşünmüyorum. Hocalarımız hazırlık sınıfının eksikliğini telafi etmeye çalıştığı için derslerimizin bir bölümünde mutlaka dilbilgisine geri dönüş oluyor. Bu durum düzeyin basit düzlemde sabit kalmasına sebep oluyor.” K2-29 hazırlık eğitiminin olmamasına vurgu yapmıştır. Hazırlık eğitimi almamaları nedeniyle temel seviyede öğrenmeleri gereken eksik bilgilerinin olduğunu, söz konusu

dersin sorumlusunun da bu eksiklikleri gidermek için dersin içeriğinin dışına çıkmak zorunda kaldığını, dolayısıyla herhangi bir ilerleme gösteremeyip seviyelerinin sabit kaldığını ifade etmiştir.

K3-1: “Evet, seviye seviye ilerlediğimizi düşünüyorum.” Bu soruya olumlu yanıt verenler ise olumlu düşüncülerinin gerekçelerini açıklamamışlardır. Nitekim K3-1 olması gerektiği gibi seviye seviye ilerlediklerini belirtmiştir.

K3-9: “Hayır hep aynı seviyede ilerlediğimizi düşünüyorum.” K3-9 da K3-1 ile aynı görüşe sahiptir. Derslerin basitten zora doğru bir akışının olmadığını aynı düzeyde bir ilerlemenin olduğunu ifade etmiştir.

K4-19: “Evet düşünüyorum. 1. sınıfta derslerimiz daha kolayken sınıf atladıkça zorlaştı.” Dördüncü sınıf katılımcısı olan K4-19’ün sınıf atladıkça derslerinin daha da zorlaştığını dile getirmesi, dönem sonlarında her sınıf seviyesinin gerektirdiği kazanımlara erişilememesinin nedeni, öğrencilerin bir sonraki sınıf derslerinin içeriklerini kavrayacak hazırbulunuşluk seviyesine ulaşamamasıyla açıklanabilir.

K4-28: “1. sınıfta hazırlık olmadığı için dilbilgisi ağırlıklı ders işlendi. Ve her ders farklı seviyede anlatıldı bu sebeple öğrenmem daha uzun sürdü.” Lisans programında katılımcıların hazırlık eğitimi almamaları, derslerin içeriklerinin ağırlıklı olarak dilbilgisi ekseninde verilmesi ve öğrencilerin de ortak bir seviyeye ulaşamadığı, heterojen bir yapıya sahip olmalarına bağlı olarak kolaydan zora doğru sistematik bir akışın olmadığı anlaşılmaktadır.

K4-33: “Hayır düşünmüyorum. Hazırlık sınıfımız olmadığı için 1. ve 2. sınıfımız hazırlık gibi geçti ve aniden 3. sınıfta çok ağır dersler görmeye başladık.” K4-33 de hazırlık eğitimi almamaları nedeniyle derslerin basitten zora doğru bir akış içerisinde ilerlemediğini, 1. ve 2. sınıflardaki derslerin içeriklerinin dışına çıkılarak bu iki sınıf seviyesinde de temel seviyede Almanca öğretimine yönelik ders içeriklerinin aktarıldığını dolayısıyla 3. sınıfa geldiklerinde ise Alman edebiyat ve kültür tarihi gibi göreceli olarak içerikleri zor derslerle karşılaştıklarını belirtmiştir.

Tablo 3. Öğrenmede güçlük çekilen dersler

Tema	Kategoriler	f	
TEMA 3: Öğrenmede güçlük çekilen dersler	1. Sınıf	Metin okuma ve inceleme	21
		Yazılı anlatım	13
		Türkçe Almanca çeviri	19
		Dil uygulamaları	25
		Dilbilgisi	10
	2. Sınıf	Konuşma Fonetik	24
		Almanca Türkçe çeviri	21
		Seçme metin ve yazarlar	29
		Türkçe Almanca çeviri	26
	3. Sınıf	Alman edebiyat tarihi	21
		Edebi metin yorumu	23
		Alman kültür tarihi	23
		Genel dilbilim	24
		Anlambilim	23
	4. Sınıf	Alman Dili Tarihi	31
		Çağdaş Alman edebiyatında seçme metinler	29
Karşılaştırmalı dilbilim		30	

Tablo 3'te Alman dili ve edebiyatı lisans programında yer alan hangi derslerden öğrenme sürecinde güçlük çekildiğine ilişkin veriler yer almaktadır. Bu verilere göre 1. sınıf öğrencilerinin “metin okuma ve inceleme, yazılı anlatım, Türkçe’den Almanca’ya çeviri, dil uygulamaları, dilbilgisi; 2. sınıf öğrencilerinin “konuşma- fonetik, Almancadan Türkçeye çeviri, seçme metin ve yazarlar, Türkçeden Almancaya çeviri”; 3. sınıf öğrencilerinin “Alman edebiyat tarihi, edebi metin yorumu, Alman kültür tarihi, genel dilbilim, anlambilim”; 4. sınıf öğrencilerinin “Alman dili tarihi, çağdaş alman edebiyatında seçme metinler, karşılaştırmalı dilbilim” derslerinde; zorlandıkları belirlenmiştir. Katılımcıların bu tema çerçevesindeki görüşlerine aşağıda direkt olarak yer verilmiştir.

K1-28: “Açıkçası dil uygulamaları, metin okuma ve inceleme, çeviri derslerimizin çok verimsiz geçtiğini belirtmek istiyorum. Yeni başlamamıza rağmen çok hızlı ilerliyoruz, kelime eksikliğinden dolayı herhangi bir verim alamıyorum.” K1-28 dersi anlamak için ihtiyaç duyulan önbilgiler ve kelime bilgisi eksikliğinin yanı sıra, dersin öğrencilerin öğrenme hızlarına göre yürütülmemesi gibi farklı nedenlerden dolayı dil uygulamaları, metin okuma ve inceleme ve çeviri derslerinden verim alamadıklarını belirtmiştir.

K2-1: “Açıkçası gramer hariç bütün derslerde eksiklikler var. Çünkü dili tam öğrenmediğimiz için alan derslerimizi anlayamıyoruz. Yani demek istediğim her şeyden biraz öğreniyoruz, parça parça, bütünlük oluşturamıyoruz.” K2-1 ders içeriklerinin birbiriyle ilişkilendirilmeyerek bütünsel aktarılmamasına bağlı olarak sistematik bir ilerleyişin olmaması nedeniyle tam öğrenme sürecini deneyimlemediklerini ifade etmiştir. Konular ve dersler arasında ilişkilendirme olmadığı için de öğrencilerin zihinlerinde bilgileri yapılandıramadığı söylenebilir.

K2-4: “Metin okuma ve inceleme, konuşma dersleri bu ikisinin bize pek bir katkı sağladığını ve geliştirdiğini düşünmüyorum. Çünkü konuşma dersinde konuşmaya dair hiçbir şey yapmıyoruz. İki yıldır kendimizi tanıtma dışında hiçbir şey öğrenemedik bu yüzden konuşma dersinin bize pek doğru anlatıldığını düşünmüyorum.” K2-4 metin okuma ve inceleme, konuşma derslerinde sıkıntılar yaşadıklarını belirtmiştir. Katılımcı bu derslerdeki sıkıntıların gerekçelerini ise; örneğin konuşma dersinde dersin içerik ve amacına uygun bir şekilde yürütülmemesi, sürekli kendini tekrar eden etkinliklerle dersin ilerlemesi şeklinde açıklamıştır.

K2-28: “Konuşma fonetik ve çeviri derslerinde güçlük çekiyorum. Derste anlatılanlar ile dersin adı uyuşmamaktadır.” K2-28 de yukarıdaki katılımcının düşünceleriyle paralel görüşler bildirmiştir. Katılımcıya göre konuşma-fonetik dersinde pratikte derste aktarılanlar ile dersin içeriği ve amacı birbiriyle örtüşmemektedir. Bu durum ise öğrencilerin öğrenme sürecinde zorluk yaşamalarına neden olmaktadır.

K2-18: “Seçme metin ve yazarlar dersi çok ağır geliyor. Çünkü direkt olarak Alman edebiyatı, yazarlar ve şairler işleniyor hep. Biz daha doğru düzgün temel şeyleri bilmiyoruz o yüzden zorlanıyoruz.” Bu katılımcı da seçme metin ve yazarlar dersini anlamakta güçlük çektiğini ifade etmiştir. Katılımcıya göre söz konusu dersin içeriğini kavramak için yeterli dil bilgisine sahip olmamalarına bağlı olarak Alman edebiyatındaki nazım ve nesir türündeki eserleri anlama ve yorumlamada çok yetersiz kalarak bu süreçte başarısız olmaktadır.

Tablo 4. Derste anlatılan ile dersin adının birbiriyle örtüşme durumu

Tema	Kategoriler		f
TEMA 4: Derste anlatılanlar ile dersin adının birbiriyle örtüşmesi	1. Sınıf	Evet	16
		Hayır	22
	2. Sınıf	Evet	10
		Hayır	23
	3. Sınıf	Evet	10

	Hayır	16
4. Sınıf	Evet	15
	Hayır	19

Derste anlatılanlar ile dersin adının birbiriyle örtüşmesine ilişkin elde edilen verilere göre tüm sınıf düzeylerinde 80 katılımcı derste aktarılan içerikler ile dersin adının birbiriyle örtüşmediğini; 51 katılımcı ise örtüştüğünü ifade etmiştir. Katılımcıların bu tema çerçevesindeki görüşlerine aşağıda direkt olarak yer verilmiştir.

K1-3: “Hayır örtüşmemektedir. Örneğin metin okuma ve inceleme dersinde metin okuması ve incelemesi yapılmıyor.” Temaya ilişkin olumsuz görüş bildiren K1-3 metin okuma ve inceleme dersinden örnek vererek bu dersin adı her ne kadar metin okuma ve inceleme olsa da pratikte derste metin okumaları yapılmadığı bunun sonucunda metin incelemesi de yapılmadığını belirtmiştir.

K1-17: “Evet derslerimizin içeriği ders adı ile paralel gitmektedir.” Bu soruya olumlu yanıt verenlerin verileri incelendiğinde katılımcıların olumlu yanıt vermelerini destekleyecek nitelikte açıklama ve temellendirmelerin yapılmadığı görülmüştür. Örneğin K1-17 derslerin adına uygun olarak derslerin yürütüldüğünü ifade etmesine rağmen, bu düşüncesini somutlaştıracak herhangi bir gerekçe belirtmemiştir.

K1-23: “Almanca dilbilgisi örtüşüyor. Ancak Almanca Türkçe, Dil Uygulamaları, Metin okuma ve İnceleme örtüşmüyor. Geriye kalan diğer dersler de örtüşüyor.” K1-23 genelleme yapmak yerine dersler arasındaki farklılıklara dikkat çekerek, dilbilgisi derslerinde örtüşme olduğunu ancak çeviri, dil uygulamaları, metin okuma ve inceleme derslerinde dersin içeriklerinin dersin adıyla uyum göstermediğini ifade etmiştir.

K2-1: “Çoğu derste hayır. Evet dilbilgisinde gramer işliyoruz, çeviri dersinde çeviri yapıyoruz. Ama örneğin konuşma dersimizde asla konuşma yapılmıyor ve kendimizi geliştiremiyoruz.” İkinci sınıf katılımcılarından olan K2-1 dilbilgisi ve çeviri derslerinde örtüşme olmasına karşın konuşma derslerinde dersin adından da anlaşılacağı gibi sözlü iletişim kurma etkinliklerinin beklenilmesine rağmen bu derste konuşma etkinliklerine yer verilmediğini vurgulamıştır.

K2-19: “Hayır asla örtüşmüyor mesela konuşma fonetik dersinde konuşma yapmamız gerekiyor ama gramer görüyoruz.” K2-19 de yukarıdaki katılımcıyla aynı görüşe sahiptir. Katılımcıya göre konuşma ve fonetik derslerinde konuşma ve seslendirme odaklı öğretim durumlarının olmasını beklerken, söz konusu derste dersin adının çağrıştırmadığı dilbilgisi öğretimi yapılmaktadır.

K2-27: “Evet örtüşmektedir. Fakat konuşma ve fonetik dersinde eksiklikler var.” K2-27 temaya ilişkin olumlu görüş bildirmiştir. Ancak diğer katılımcıların görüşlerini destekler nitelikte konuşma ve fonetik dersinde, dersin adı ile uygulamadaki ders içeriği arasında bir takım problemler olduğunu ifade etmiştir.

K3-20: “Kısmen evet, çünkü bazı derslerde ders dışında çok alakasız konular işleniyor.” K3-20 bazı dersler için geçerli olmak üzere ders adı ile derste anlatılan konuların birbiriyle ilişkili olduğunu, ancak bazı derslerde ise ders adıyla hiç ilgisi olmayan konuların işlendiğini vurgulamıştır.

K4-24: “Evet örtüşmektedir ancak bir ders hariç Anlambilim dersinde işlenen konular gramatik ya da temel seviye alıştırmalardan oluşuyor. Ancak dersin içeriği adından da anlaşılacağı gibi farklı.” K4-24 anlambilim dersi dışında diğer derslerde anlatılanlar ile derslerin adının uyumlu olduğunu ifade ederek, anlambilim dersinde dersin adından da anlaşılacağı gibi anlama yönelik bir içerik aktarımının olması beklenirken dilbilgisi ve temel seviyede olan karma alıştırmaların yapıldığını belirtmiştir.

Tablo 5. Pratikte yürütülen dersin içeriğinin dersin amacına uygun olma durumu

Tema	Kategoriler		f
TEMA 5: Dersin içeriğinin dersin amacına uygunluğu	1. Sınıf	Evet	13
		Hayır	24
	2. Sınıf	Evet	12
		Hayır	21
	3. Sınıf	Evet	7
		Hayır	18
	4. Sınıf	Evet	14
		Hayır	22

Diğer bir soruda katılımcılara öğretim elemanı tarafından yürütülen derste anlatılan ile dersin amaç ve içeriğinin birbiriyle örtüşüp örtüşmediğine ilişkin soru yöneltilmiştir. 85 katılımcı ders içeriklerinin dersin amacına uygun olmadığını; 46 katılımcı ise pratikte yürütülen derslerin içeriği ile resmi öğretim programının tanımladığı ders içerikleri ve buna bağlı olarak çıktılarının farklı olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların bu tema çerçevesindeki görüşlerine aşağıda direkt olarak yer verilmiştir.

K1-16: “Evet hepsi de amaca uygun hareket ettiklerini gösteriyorlar. Ders ismi ne ise hocamız ismine uygun hareket etmek için uğraşılıyor.” K1-16 tüm derslerde uygulamada yürütülen ders içerikleri ve öğrenim durumlarının, dersin belirlenen amaçlarına ve içeriğine uygun bir şekilde olduğunu ifade etmiştir.

K1-2: “Hayır düşünmüyorum çünkü bazı derslerin içeriğiyle anlattığı örtüşmüyor.” K1-2 ise yukarıdaki katılımcının olumlu görüşüne karşın konuyla ilgili olumsuz bir yanıt vermiştir. Buna göre resmi öğretim programındaki derslerin amaç ve içeriğinden bağımsız olarak, uygulamadaki programda aldıkları derslerde kendilerine aktarılan içeriklerin farklı olduğunu, dersin adı ile sınıf ortamındaki öğrenme durumlarının birbiriyle uyumlu olmadığı vurgulanmıştır.

K1-12: “Hazırlık almadan 1. sınıf olduğumuz için bütün derslerde başlangıç için dersten alakasız konular işlendi, hangi dersten neyden sorumlu olduğumuz çok karışık.” Katılımcılar öğretim programına ilişkin görüşlerini belirtirken yaşadıkları bazı problemlerin sebeplerini hazırlık eğitimi almamaları ile açıklamışlardır. Nitekim K1-12 de 1. sınıfta dersin adı ne olursa olsun hemen hemen bütün derslerde temel seviyede Almanca öğretimine ilişkin içeriklerin aktarımının yapıldığını, her bir dersin kendine özgü olan konularının anlatılmaması nedeniyle söz konusu dersler ile konuları ilişkilendirme noktasında karmaşa yaşadıklarını belirtmiştir.

K2-2: “Ben genel olarak düşünmüyorum. Çünkü 1. sınıfta bütün hocalar döndü dolaştı her biri farklı şekilde gramer anlattı hiçbir ilerleme yakalayamadık. Ve bu sorun 2. sınıfta hala devam etmekte. Sadece gramer değil telaffuz, konuşma, anlam açısından da geliştirmemiz gerektiğini düşünüyorum.” İkinci sınıf olan K2-2 aldıkları ders fark etmeksizin 1. sınıfta bütün derslerde dilbilgisi öğretiminin yapılmasına bağlı olarak beklenen kazanımları elde edemediklerini, bu olumsuzluğun ikinci sınıfa gelindiğinde dahi halen devam ettiğini ve dil kullanımını mümkün kılan anlama ve konuşma becerilerine ilişkin öğrenme ortamlarının kendilerine sunulmadığını ifade etmiştir.

K2-9: “Hayır örneğin konuşma fonetik dersinde telaffuzumuzu geliştirmemiz gerekiyor. Ama biz konuşma ve telaffuz adına bir şey yapmıyoruz. Sadece ders notuna bağlı kalarak ilerliyoruz.” Yukarıdaki bulguyu destekler nitelikte olan K2-9’un görüşlerine göre de gerçek sınıf ortamındaki ders içeriklerinin dersin adı ve içeriğiyle uyumlu bir şekilde aktarılmadığı, örneğin konuşma ve fonetik dersinde dersin amaç ve çıktılarından beklenildiği gibi seslerin nasıl çıkarılması gerektiği, kelimelerin

doğru bir biçimde seslendirilmesi ve konuşma etkinlikleri yerine interaktif olmayan ders notları merkeze alınarak bir öğretim ortamı oluşturulmuştur.

K2-22: “Evet ama tabi ki de yeterli gelmeyen anlar oluyor. Mesela bazen konuyu ya da bize verilen metni bilgi eksikliğinden dolayı anlayamadığımız için dersin hocası desin dışında ek bilgi vermek zorunda kalıyor.” K2-22 önkoşul edinilmesi gereken konulara ilişkin tamamlayıcı bir eğitime ihtiyaç duyulduğunu bu nedenle ders içeriği dışına çıkıldığı durumları yaşadıklarını belirtmiştir.

Tablo 6. Alman Dili ve Edebiyatı Lisans öğretim programından çıkarılması gereken dersler

Tema	Kategoriler	Alt kategoriler	f
TEMA 6: Lisans öğretim programından çıkarılması önerilen dersler	1. Sınıf Evet	Konuşma fonetik	5
		Almanca Türkçe çeviri	3
		Alman edebiyat tarihi	8
		Seçme metin ve yazarlar	4
		Çağdaş Alman edebiyatında seçme metinl	6
		Alman kültür tarihi	8
		Karşılaştırmalı dilbilim	4
		Anlambilim	8
		Dil uygulamaları	6
	Alman dil tarihi	8	
		Hayır	21
	2. Sınıf Evet	Alman edebiyat tarihi	5
		Seçme metin ve yazarlar	6
		Çağdaş Alman edebiyatında seçme metinler	7
		Alman kültür tarihi	5
		Dil uygulamaları	4
		Anlambilim	4
			Hayır
	3. Sınıf Evet	Seçme metin ve yazarlar	5
		Anlambilim	7
		Alman dil tarihi	8
Alman edebiyat tarihi		7	
Alman kültür tarihi		7	
Karşılaştırmalı dilbilim		5	
Dil uygulamaları		7	
	Hayır	14	
4. Sınıf Evet	Anlambilim	9	
	Dil uygulamaları	11	
	Karşılaştırmalı dilbilim	8	
	Çağdaş alman edebiyatında seçme metinler	5	
	Alman kültür tarihi	13	
	Alman edebiyat tarihi	14	
	Alman dil tarihi	16	
Seçme metin ve yazarlar			
	Hayır	10	

Katılımcılara Alman Dili ve Edebiyatı lisans öğretim programından çıkarılması gerektiğini düşündükleri derslerin olup olmadığına yönelik soru yöneltilmiştir. Tüm sınıf kademelerinden toplam 58 katılımcı öğretim programından çıkarılması gereken dersler olmadığını; 73 katılımcı ise çıkarılması gereken dersler olduğunu ifade etmiştir. Tüm sınıfların ortak görüşüne göre “dil uygulamaları, seçme metin ve yazarlar, Alman edebiyat tarihi, Alman kültür tarihi, seçme metin ve yazarlar” dersleri öğretim programından çıkarılmalıdır. Sınıf kademeleri ayrı ayrı incelendiğinde 1. sınıf katılımcıların “konuşma fonetik, Almancadan Türkçeye çeviri, çağdaş Alman edebiyatında seçme metinler, karşılaştırmalı dilbilim, Alman dil tarihi” 2. sınıf katılımcıların “çağdaş Alman edebiyatında seçme metinler”, 3. sınıf katılımcıların “Alman dil tarihi, karşılaştırmalı dilbilim”, 4. sınıf katılımcıların “çağdaş alman edebiyatında seçme metinler, alman dil tarihi, karşılaştırmalı dilbilim” derslerinin öğretim programından çıkarılması gerektiğine ilişkin önerilerde buldukları belirlenmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin kendileri için verimli olduğunu düşündüğü dersler

Tema		Kategoriler	f	
TEMA 7: Verimli olan dersler	1. Sınıf	Almanca Dilbilgisi	38	
		Yazılı anlatım	33	
		Metin okuma ve inceleme	11	
		A-T Çeviri	22	
		Konuşma-Fonetik	4	
			Dil uygulamaları	4
	2. Sınıf	Almanca Dilbilgisi	31	
		Metin okuma ve inceleme	27	
		A-T Çeviri	24	
		T-A Çeviri	26	
		Yazılı anlatım	23	
		Seçme metin ve yazarlar	21	
		Genel dilbilim	19	
		Edebi metin yorumu	24	
		A-T edebi metin çevirisi	21	
		T-A edebi metin çevirisi	24	
		Karşılaştırmalı Dilbilim	19	
		Dil Uygulamaları	5	
		3. Sınıf	Almanca Dilbilgisi	24
	A-T Çeviri		18	
	T-A Çeviri		15	
	A-T Edebi metin çevirisi		21	
	T-A Edebi metin çevirisi		12	
	Konuşma- Fonetik		6	
	Yazılı anlatım		21	
	Seçme metin ve yazarlar		17	
	Edebi metin yorumu		19	
	Metin okuma ve inceleme		22	
	Alman edebiyat tarihi		5	
	Genel dilbilim		11	
	Dil uygulamaları		4	
	Alman kültür tarihi		4	
	Anlambilim	6		
	Alman dil tarihi	5		
	4. Sınıf	Almanca Dilbilgisi	33	
		Almanca yazılı anlatım	28	
		Metin okuma ve inceleme	2	

A-T Çeviri	23
T-A Çeviri	20
Dil uygulamaları	7
Seçme metin ve yazarlar	25
A-T Edebi metin çevirisi	21
T-A Edebi metin çevirisi	26
Karşılaştırmalı Dilbilim	18
Anlambilim	8
Genel dilbilim	24
Uygulamalı dilbilim	26
Alman dil tarihi	4
Alman kültür tarihi	5
Alman edebiyat tarihi	4
Edebi metin yorumu	27
Konuşma- Fonetik	6

Tablo 7’de öğrencilerin verimli olduğunu düşündükleri dersler, sınıf kademeleri düzleminde verilmiştir. Bu tablodaki verilere göre 1. sınıf katılımcıları için verimli olan dersler, Almanca dilbilgisi, yazılı anlatım ve çeviri; beklenen verimi alamadıkları dersler “metin okuma ve inceleme, konuşma ve fonetik, dil uygulamaları dersleridir. 2. sınıf katılımcıların görüşlerine göre Almanca dilbilgisi, metin okuma ve inceleme, çeviri, yazılı anlatım, seçme metin ve yazarlar, edebî metin yorumu, edebî metin çevirisi” verimli dersler iken “genel dilbilim, karşılaştırmalı dilbilim ve dil uygulamaları” dersleri verimsiz dersler arasındadır. 3. sınıf katılımcıları “Almanca dilbilgisi, çeviri dersleri, seçme metin ve yazarlar, edebî metin yorumu, metin okuma ve inceleme” derslerini verimli olarak değerlendirirken, “Alman edebiyat tarihi, genel dilbilim, dil uygulamaları, Alman kültür tarihi, anlambilim, Alman dil tarihi ve dil uygulamaları derslerini verimsiz olarak değerlendirmişlerdir. 4. sınıf katılımcılar “Almanca dilbilgisi, yazılı anlatım, çeviri, karşılaştırmalı dilbilim, uygulamalı dilbilim, edebî metin yorumu” derslerinin kendileri için verimli olduğunu; “metin okuma ve inceleme, dil uygulamaları, anlambilim, alman dil tarihi, alman kültür tarihi, alman edebiyat tarihi, konuşma- fonetik” derslerinin verimsiz olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 8. Alman dili ve edebiyatı lisans programına eklenmesi önerilen dersler

Tema	Kategoriler	f	
TEMA 8: Alman dili ve edebiyatı lisans programına eklenmesi önerilen dersler	1. Sınıf	Okuduğunu ve dinlediğini anlama	33
		Kelime bilgisi	29
		Almanca öğretiminde kuramlar ve yöntemler	27
		Dil ve Kültür etkileşimi	23
		Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro	21
		Ülke bilgisi	29
		Kültürlerarasılık	15
		Alman edebiyatında roman	27
		Karşılaştırmalı Kültür bilgisi	18
		Edebi sunum teknikleri	16
	2. Sınıf	Almanca öğretiminde kuramlar ve yöntemler	28
		Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro	24
		Edebi sunum teknikleri	24
		Kültürlerarasılık	19
		Alman edebiyatında roman	29
		Dil ve kültür etkileşimi	25
		Edebi sunum teknikleri	29
	Anlatı sanatları	21	
	Karşılaştırmalı kültür bilgisi	19	

3. Sınıf	Almanca öğretiminde kuramlar ve yöntemler	15
	Kültürlerarasılık	12
	Okuduğunu ve dinlediğini anlama	23
	Kelime Bilgisi	21
	Alman edebiyatında roman	19
	Dil ve kültür etkileşimi	16
	Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro	14
	Edebi sunum teknikleri	18
	Ülke bilgisi	16
	Karşılaştırmalı kültür bilgisi	13
4. Sınıf	Almanca öğretiminde Kuramlar ve yöntemler	29
	Alman edebiyatında roman	25
	Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro	18
	Edebi sunum teknikleri	26
	Ülke bilgisi	23
	Okuduğunu ve dinlediğini anlama	29
	Kelime bilgisi	27
	Dil ve kültür etkileşimi	18
	Karşılaştırmalı kültür bilgisi	26
	Kültürlerarasılık	19

Tablo 8’de katılımcıların Alman dili ve edebiyatı lisans programına eklenmesini önerdikleri dersler yer almaktadır. Tüm sınıflar “okuduğunu ve dinlediğini anlama, kelime bilgisi, Almanca öğretiminde kuramlar ve yöntemler, dil ve kültür etkileşimi, Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro, ülke bilgisi, kültürlerarasılık, Alman edebiyatında roman, karşılaştırmalı kültür bilgisi, edebi sunum teknikleri” derslerinin öğretim programına eklenebileceğine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Önerilen derslerin içerikleri incelendiğinde katılımcıların dil becerileri, alan dersleri için faydalı olabilecek yöntem derslerini, direkt edebiyatla ilintili olan roman, tiyatro, dil ve kültür derslerini öğrenim süresi içerisinde almak istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 9. Bölüm derslerinin dört temel dil becerisinin gelişimine katkıları

Tema		Kategoriler	f
TEMA9: Bölüm derslerinin dört temel dil becerisinin gelişimine katkıları	1. Sınıf	Dinleme	17
		Konuşma	5
		Okuma	20
		Yazma	18
		Hiçbiri	18
	2. Sınıf	Dinleme	12
		Konuşma	7
		Okuma	17
		Yazma	15
		Hiçbiri	16
	3. Sınıf	Dinleme	10
		Konuşma	5
		Okuma	12
		Yazma	13
		Hiçbiri	13
	4. Sınıf	Dinleme	13

Konuşma	10
Okuma	14
Yazma	14
Hiçbiri	20

Tablo 9’da dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerileri bağlamında uygulanan öğretim programının alıcı ve üretimsel becerilere katkısına ilişkin veriler yer almaktadır. 131 katılımcıdan 52’si dinleme; 27’si konuşma; 59’u okuma; 60’ı yazma becerilerine öğretim programının katkısının olduğunu ifade ederken; 67 katılımcı ise uygulanan öğretim programının hiçbir beceriyi geliştirmediğine yönelik görüş bildirmiştir.

Tablo 10. Bölüm derslerinin gelişimine katkı sağlamadığı dil becerileri

Tema		Kategoriler	f
TEMA 10: Bölüm derslerinin gelişimine katkı sağlamadığı dil becerileri	1. Sınıf	Dinleme	20
		Konuşma	33
		Okuma	18
		Yazma	20
	2. Sınıf	Dinleme	21
		Konuşma	26
		Okuma	16
		Yazma	18
	3. Sınıf	Dinleme	16
		Konuşma	21
		Okuma	14
		Yazma	13
	4. Sınıf	Dinleme	21
		Konuşma	24
		Okuma	20
		Yazma	20

Tablo 10’da bölüm derslerinin gelişimine katkı sağlamadığı dil becerilerine yönelik veriler yer almaktadır. Tablo 10’a göre 78 katılımcı dinleme; 104 katılımcı konuşma; 68 katılımcı okuma; 71 katılımcı yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlamadığını belirtmiştir. Tablodaki verilerden de anlaşılacağı gibi uygulanan öğretim programının gerek alıcı gerekse de üretimsel dil becerilerinin gelişimi açısından beklenen olumlu sonuçlar doğurduğu söylenemez.

Tartışma ve Sonuç

Alman dili ve edebiyatı lisans programında uygulanan öğretim programının genel olarak tüm katılımcılara göre Almanca dilbilgisine olumlu katkısının olduğu, ancak Almanca’nın iletişim ortamlarında dil kullanımına katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Bu saptama Aslan ve Balcı (1999), Serindağ, Aksöz ve Balcı (2006) ve Aksöz, Serindağ ve Balcı’nın (2006) Almanca öğretmenliği lisans programında uygulanan öğretim programlarına dair bulgularla örtüşmektedir. Dinleme ve konuşmaya yönelik öğretim ortamlarının olmadığı dersler ve konular arasında ilişkilendirmenin yapılmaması nedeniyle bütüncül bir öğrenme sürecinin gerçekleşmediği; öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak ders içeriklerinin oluşturulmadığı, dolayısıyla etkin öğrenmenin gerçekleşmediği sonucuna ulaşılmıştır. Tüm sınıf kademelerindeki katılımcıların ortak görüşleriyle derslerin öğretim ilkelerinden olan basitten zora doğru ilkesine uygun bir şekilde basit düzeyden zora doğru ilerlemediği belirlenmiştir. Katılımcılar genel olarak “metin okuma ve inceleme, yazılı anlatım, Türkçe ’den Almanca ’ya çeviri, dil uygulamaları, dilbilgisi; konuşma- fonetik, Almancadan Türkçeye çeviri, seçme metin ve yazarlar, Alman edebiyat tarihi, edebi metin yorumu, Alman kültür tarihi, genel dilbilim, anlambilim, Alman dili

tarihi, çağdaş alman edebiyatında seçme metinler, karşılaştırmalı dilbilim” derslerinde; zorlanmaktadırlar. Her bir dersin öğrenme durumları dersin adının gerektirdiği içeriğe uygun olarak hazırlanır (Aykaç, 2006). Ancak bu araştırmada bu durumun yaşanmadığı, derste anlatılanlar ile ders adının uyumlu olmadığı, gelişigüzel bir içeriğin olduğu, bu durumda sistematik ve bütüncül bir öğrenmenin gerçekleşmesine engel olan bir öğrenme ortamının olduğu belirlenmiştir. Bu durumu destekler nitelikte olan diğer bir sonuç ise ders içeriklerinin dersin amacına uygun olmadığı; pratikte yürütülen derslerin içeriği ile resmi öğretim programının tanımladığı ders içerikleri ve buna bağlı olarak çıktılarının farklı olduğudur. Tüm sınıfların ortak görüşleri neticesinde “dil uygulamaları, seçme metin ve yazarlar, Alman edebiyat tarihi, Alman kültür tarihi, seçme metin ve yazarlar” dersleri öğretim programından çıkarılması gereken derslerdir.

Katılımcıların tümü “okuduğunu ve dinlediğini anlama, kelime bilgisi, Almanca öğretiminde kuramlar ve yöntemler, dil ve kültür etkileşimi, Alman edebiyatında dramatisasyon ve tiyatro, ülke bilgisi, kültürlerarasılık, Alman edebiyatında roman, karşılaştırmalı kültür bilgisi, edebi sunum teknikleri” derslerinin öğretim programına eklenebileceğine ilişkin öneride bulunmuşlardır. Sonuç olarak katılımcıların dil becerileri, alan dersleri için faydalı olabilecek yöntem derslerini, direkt edebiyatla ilintili olan roman, tiyatro, dil ve kültür derslerini öğrenim süresi içerisinde almak istedikleri belirlenmiştir.

Uygulanan öğretim programının gerek alıcı becerilerden olan dinleme ve okuma, gerekse de üretimsel becerilerden olan konuşma ve yazma becerilerinin gelişimi bakımından beklenen olumlu sonuçları doğurduğu söylenemez. Dil becerileri açısından olumsuz sonucun yanı sıra edebiyat ve dilbilim derslerine yönelik olarak da öğretim programının Alman Dili ve Edebiyatı lisans programının amaca hizmet etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Resmi program ile uygulanan program arasında pratikte ciddi farklar olması, içerikleri resmîyette açıkça tanımlanan derslerin öğretim ortamlarında yürütülen derslerin içerikleri ile uyuşmaması, dil becerileri ve edebiyat derslerinin amaca hizmet edecek nitelikte yürütülmesi gerektiği, programda çıkarılması ve programa eklenmesi gereken derslerin olması gibi nedenlere bağlı olarak 2005 yılından bu çalışmanın yapıldığı 2024 yılına kadar geçen süre olan 19 yıldır uygulanan öğretim programının güncellenmesi bu çalışmanın ulaştığı en önemli sonuçtur. Bu doğrultuda çalışmadan elde edilen verilerin, diğer üniversitelerin öğretim programları ve Alman dili ve edebiyatının günümüz iş ve eğitim dünyasının koşulları ve beklentileri dikkate alınarak Fırat üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı öğretim programının güncellenmesi önerilmektedir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Bu çalışmanın etik kurul izni Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun tarih 27.06.2024 sayı 25483 ve karar 20 ile alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Makalenin yazarının araştırma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Adıgüzel, A. (2022). *Kuramdan Uygulamaya Öğretimde Yöntemsel Yaklaşım ve Öğrenme Süreçler Stratejiler Yaklaşımlar Modeller Yöntemler ve Teknikler*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Akgüneş, S. G. ve Sabuncuoğlu, O. (2020). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin 2. Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenmelerinde Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Faktörler. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 193-209. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iauefd/issue/57710/822401>.
- Aksöz, A. S., Serindağ, E. ve Balcı, T. (2006). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Öğrencilerinin ve Öğretim Elemanlarının Öğrenim- Öğretim Süreçlerine ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 14-28. <https://www.researchgate.net/publication/337621629>.

- Alkan, M. F. ve Arslan, M. (2014). İkinci Sınıf İngilizce Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4 (7), 87-99, <https://www.researchgate.net/publication/309733544>.
- Aykaç, N. (2006). *Eğitim programı ve program geliştirme*. In N. Aykaç & H. Aydın (Eds.) *Öğrenme ve öğretme sürecinde planlama ve uygulama* (29-70). Ankara: Naturel Yayınları.
- Aslan, H. O. ve Balcı, T. (1999). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Bölümünde Uygulanan Eski Ders Programı ile YÖK'ün Eğitim Fakültelerinin Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarında Uygulanmasını Öngördüğü Yeni Programın Karşılaştırmalı Eleştirisi. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 46-57. [https://www.google.com/search?q=Aslan%2C+H.+O.+%26+Balc%2C+T.+%26+\(1999\).+%26+Çukurova+%26+Üniversitesi+%26+Eğitim+Fakültesi+Alman+Dili+%26+Fit](https://www.google.com/search?q=Aslan%2C+H.+O.+%26+Balc%2C+T.+%26+(1999).+%26+Çukurova+%26+Üniversitesi+%26+Eğitim+Fakültesi+Alman+Dili+%26+Fit)
- Batdı, V. (2019). *Eğitimde yeni bir yönelim mega-çoklu bütüncül yaklaşım ve beyin temelli öğrenme örnek uygulaması*. Ankara: İksad Yayıncılık.
- Bloom, B. S. (1972). *Taxonomie von Lernzielen im kognitiven Bereich*, 16. Auflage, Weinheim und Basel: Beltz Verlag.
- Büyüköztürk, Ş. vd. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 15. B. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, D. (2020). *Almanca Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik İnançlarının ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi* (unpublished master's thesis). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Creswell, John W. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Çev. Ed. Selçuk Beşir Demir, Mesut Bütün), 6. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güzel, A. ve Karadağ, Ö. (2013). Anlatma Becerileri Açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)”a Eleştirel Bir Bakış. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 45-52, <https://doi.org/10.16916/aded.16019>.
- Karaman, F. (2018). Yenilenen Ortaöğretim Almanca Öğretim Programının İncelenmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi*, Antalya, 542- 550, 2. (Ed. Kadir Ulusoy), ISBN: 978-605-68062-3-0.
- Karaman, F. (2023). Alman Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde Almanca Hazırlık Eğitimi: Fırat Üniversitesi Örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 2, 583-597, <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1261443>.
- Kartal, Ş. (2021). *Nitel Araştırmanın Desenlenmesi*. In M. Çelebi (Eds.) *Nitel Araştırma Yöntemleri* (211-237). Ankara: Pegem Akademi.
- Kutlu, M. O. (2020). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- ÖSYM. (2021). *2021 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Kılavuzu*. Ankara: ÖSYM.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme Yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Sever, S. (1997). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı yayıncılık.

Serindağ, E., Aksöz, A. S. ve Balcı, T. (2006). 1998-1999 Eğitim-Öğretim Yılında Uygulamaya Konulan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi: Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği Örneği. *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 1-13. https://www.researchgate.net/publication/337621996_EgitimOgretim_Yilinda_Uygulamaya_Konulan_Ogretmen_Yetistirme_Lisans_Programlarinin_Degerlendirilmesi_Cukurova_Universitesi_Egitim_Fakultesi_Almanca_Ogretmenligi_Ornegi

Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Konya: Eğitim Kitabevi.

Şeker, H. (Eds.) (2013). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Tapan, N. ve Kuruyazıcı, N. (2020). İstanbul Üniversitesi Almanca Bölümlerinin Kuruluşundan

Günümüze Gelişim Süreci. *Diyalog Sonderausgabe: 85 Jahre Germanistik in der Türkei: 223-231*, <https://dergipark.org.tr/en/pub/diyalog/issue/56980/802460>.